

xvii. **Q**uod autē ait apls. lxxiii.

idēq; necessitate subditi estote. ad hoc ualeat ut intelligam?
quia necesse ē ppe hanc uitam subditos nos ēē oportere.
Non resistentes siquid illi auferre uoluerint. in quo
sibi potestas data ē. de temporalib; reb;. Que qm̄ transi-
unt. idē & ista subiectio non in bonis quasi pmanen-
tis. sed in necessariis huius temporis constituenda est.

xviii. **Q**uod autē ait apls. lxxv.

carnis prudentiam nescieritis in concupiscentiis. Osten-
dit non ēē culpam carnis prudentiam. quando ea pro-
uidentur que ad necessitate salutis corporis ualent.
Sicut ad superfluas delectationes atq; luxuriam utiq;
in his gaudere que carnis cupit. recte reprehendit
quia prudentiam carnis in concupiscentiis facit.

xviiii. **Q**uod autē dicit apls. lxxviii.

tu quis es qui iudices alienum seruum? Ad hoc dicit
ut his reb; que possunt bono animo fieri & malo. iu-
diciū de dimittam. Nec audeamus de alterius
corde qd n̄ uidem⁹ ferre sententiam. In his autē reb; que
ita comprehendunt. ut eas bono & casto animo non
posse fieri manifestum sit. non placeat si iudicem. Itaq;
hoc qd decibus dicit. quia ignorat quo animo fiat.
~~uide~~ non uult nos ēē iudices sed deum. De illo autē
nefario stupro ubi uxorem patris sui quidā habuerat
preceptū debere iudicari. Non enim potest ille dicere
bono animo se tam inmane flagitium commisisse.
Ergo quęcūq; facta ita manifestant. ut n̄ possit dicere
bono animo fieri. iudicandas a nob;. Quę autē ita fiunt
ut quāmmo fiat incertū sit. n̄ iudicanda sed seruanda iudicio.
Si sic scripserit: ~~que occulta s̄ deo~~ q̄ autē palā s̄ uob & filiis ur̄is.

rrv. **S**icut sunt peccata infirmitatis alia impie alia malit
 Infirmitas & impia conuersaria sunt iustitia. & sapientia
 A alia conuersaria: bonitas. Quisquis igitur nouit quid
 sit sapientia dei potest existimare que sunt peccata.
 ueritalia Et quisquis nouit que sit bonitas dei potest
 existimare quibus peccatis certa pena debeat. & hic et
 in futuro seculo. Quibus bene tractatis inhabitare iudicari
 potest. qui non sunt cogendi ad penitentiam luctuosa
 & lacrimabile quibus peccata faciunt & quibus nullaomi
 no salus speranda sit. nisi sacrificium obtulerit deo spm
 condibulatum. penitentiam. . L. iiii.

rrvi. **I**psi hostis potest plerumque inuiste decipi. ueluti
 cum pactu aliquid sit. de temporali pace quas inducias
 uocant. & non seruat fides & cetera talia. Lxxxii.

rrvii. **Q**uod dominus dicit pseudo prophetas. multa signa & prodigia fac
 turos. ita ut fallant si fieri potest. etiam electos ammonet
 utique ut intelligamus quidam miracula etiam scelerat
 os homines facere. qualia se facere non possunt.
 Nec tamen ideo potius loci arbitrandi sunt. Non enim
 acceptiores erant deo. quam populi israel: magis egyptiorum
 q. populi israel quia non poterat ille populus facere. quod illi
 faciebant. quia moyses in uirtute dei maiora potuerat.
 sed ideo non omnibus se ipsis ista tribuunt ne preciosissimo
 errore decipiant infirmi existimantes in talibus factis
 esse maiora dona. q. in opibus uisibile quibus uita eterna co
 paratur. Propterea hinc dominus prohibet discipulos gaudere cu
 ant. nolite in hoc gaudere. quoniam spiritus uobis subiecti sunt.
 sed gaudete quoniam nomina ustra scripta sunt in celo. Cu
 igitur talia faciunt magi. quia nonnunquam se ipsis faciunt. talia

alia quide uisibilia ee apparent. sed diuerso fine. & diuerso uise sunt. Illi em faciunt querentes gloriā suam. illi querentes gloriā dei. **℞.**

Quodamodū pleriq; mali milites. quos impat disciplina concepit. signis impatoris sui non nullos possessores ericant. & ab eis aliquid qd publice non uident extorquunt. Ita nonnuq; mali xpiani. ut scismatici ut heretici pno men. xpi aut uerba aut sacramta xpiana exiguunt. aliquid apotestatib; quib; honori xpi cedere indictū: cum aliis uidentib; uoluntate cedunt ad seducendos. homines cedunt quoz errore letant. quappē alit magi faciunt miracula. alit boni xpiani ^{alit mali} p signa publice uisibilia. **℞.** ite mirū: qd signa ualent cū ab eis adhibent. qd etiam cū usurpant ab extraneis. qui omnino suum nom ad istam maliciā non dedierunt. ppter honorem tamen excellentissimi impatoris ualent ex quib; fuit ille de quo discipuli dño itauerunt. qd in nomine eicerent que eis insequerent. **Ad adylaxiā.**

XXVIII. **A**t dñs quicūq; dimiserit omnia sua ppter me: accipiet in hoc seculo centuplum. & in futuro uitam æternam possidebit. Aliud dimiserit aliud uendit. **℞.** in his que dimittenda mandauit. & iam xxv coramemorata est. quā nullis humanis legib; licet uendere. Xpi autē legib; nec dimittit. **℞.** excepta causa fornicationis. **℞.**

Si infidelis inquit apls discedit: discedat. non: seruicium subiectus fratri aut sorori in huius modi. id: si infidelis noluerit ee sub coniuge fidei. hic agnoscat fidelis suam libertatem ita si subiectum deputet seruicium. ut ipsam dimittat fidei ne coniugem amittat infidelis. hoc & fidelib; acq; parentib; hoc & de fratrib; ac sororib; intelligit ppter xpm.

18
omnes dimittendos. cū pponit ista condicio ut xpm
dimittat nullum habere debeat. hōg ē uero domo aq
agris hoc ē de hys reb. que iure pignuario possident.

Siquis non renuntiat omib. que ei sunt. lē
non potest mī discipulus ē. sicut renuntiat etiā diuitis
suis. si quas habet sed aut sicut cas omni non diligens. to
tas distribuat di. genab. & supfluis exoneret sarcinis. dū
sicut plus diligens xpm. spem ab eis transeat in ipsū. atq
ita utat ill. ut facile tribuens & comunicans thesaurum
in celo. paratusq. sit quemadmodum parentes & fratres
& uxores hor m. & ista relinquere. si talis condicio ppo
sita fuerit. ut n̄ dimisso xpo eas habere non possit.

ad epla ad bonetatiū epla cataquensem.

xviii. **N**ichil autē aliud credere q̄ fidem habere. Ac p hoc cū
respondet paruulus credere qui fidei non dū habet affectū.
respondet fidem habere ppter fidei sacramentum. ecco
uertere se ad dñm ppter fidei sacramentum. quia & ipsa res
pōnit ad celebrationē p̄tinet sacramta. lē. Paruū
lum & si nondum fides illa que in credentū uolūtate
consistit. iam tam ipsi fidei sacramtū fidele facit sicut
credere respondet. ita enī fideles uocant. si rem ipsam
merito annuendo. sed ipsi rei sacramentum p̄cipiendo.

avb. ad ps p̄va & hylariciū. de uita scōr

xix. **N**on debui repudiari sententia libri sapientie. qui meruit
in ecclia xpi. de gradu elector. ecclie. xpi tam longa an
nostate recitari. & ab omib. xpianis ab ep̄is usq. ad a
gremos laicos. fideles. penitentes. catecuminos cum ue
neratione diuine auctoritatis audiri. lē.

Qui sententias tractator. instrui uolunt. oportet ut istum
librū sapientie ubi legitur raptus ē. nemalicia mutaret

intellectum et. omib. tractatib. anteponant. Qm
serum ante posuerunt. etiam temporib. primis aptor
agregi redactores qui tum testem adhibentes nichil
se adhibere nisi diuinum testimonium crediderunt

Lib sapiencie

qui tanta numerositate annoz legi meruit in ecclia
xpi. in quo & hoc legitur pax debet iniuriam qm resistit
eis. qui p meritis hominu fallunt. ^{om}

XXVI. NICHOLAVS. PP. LIVOLADRO.

ad aptor limina festinasse cognoscere. & penitencie
modum p pcepto quum filioz homicidio sibi im-
positum manifestasse. Quoz quidam tempaum. eoq
suffragia aptor pncipis nutritoris nri postulare deuo
te temptauerit. Nam eund ad beati archangeli ora-
culum ire uolentem instantia temporis reuocauit.
atq; constitutionis sibi impositae modum continentem
eplam. ipe sanctitati deferre noa. plica sollicitudo tra-
misit. In ea g ita statuimus: ut triennio ante fores ecclie
p peccatis suis oraturus consistat. & deinde in audito-
res pmaneat quadriennio. Ut septem annoz curricu-
la. absq; comunicatione dominici corporis ac san-
guinis teneat. ita quid ut omib. dieb. uite sue carne
non manducet. & in isto septennio unum n sumat.
nisi dieb. dominicis & festiuitatibus. Ab inde quinquen-
nio trib. dieb. p septimanam a uino abstineat. ut xii.
annis quantitas penitencie extendat. Liceat itaq;
illi uxorem ppam non desere. ne forte incidat in ad-
ulterium. & p occasione uni delicti pceptis fragilitate
carnis impet. Concessim' & eni exaltatu ad uos peruenire.
Ac deinde triennio disaltatu ire debe. Et uestimtis

99
salu quantitate temporis & aeris tempore indu-
atq; lacte pssit. Cecum uero aethi ipsi discernen-
tes: p omnia considerat disponit: quatinus & euan-
gelica misericordia in illo agnoscat ^{canonica} auctoritas: constructus
At tam primitiam ei caseum sumere: atq; possessione
suam habere: & post septimum annu usq; addit mor-
tis psseret in iam dicta penitencia: atq; arma nistoc
paganos non ferat.

yril. **P**ro & beatissimo & uenerabilis suscipiendo patri &
cosacerdoti senis antipio augustini in dno salute. Officio
debito meritis tuis saluans dignationem tuam: tuisq;
orationib; ualor commendans insinuo prudentie tue
habundantiu quodam infundo straboniani penen-
tem ad curam nram ordinatum epim pbrum fuisse.
Qui cu non ambularet uias seruoz dei: non bona fama
habere cepit. Qua g contrit non tam erigere aliqd
credens sed tam plane sollicitior factus: opam dedi si
quom possem ad aliqua male conuersationis eius:
certe puenire indicia. Ac pmo conpi eum pecunia
cuidam rustici de uino apud se commendato: me-
uertisse ita: ut nullam inde posset phabile redde-
rationem. Deinde conuictus: atq; confessus: Die iei-
unii natal dñi quo etia agrippitana ecclesia sicut cetera
ieiunabat cu tam pfectus ad ecclesiam uile fecisset colle-
ge suo agrippitano hora firme quinta: & cum secum
nullum clericu habet in eod fundo restasse: & apud
quandam male fame muliere & prandisse & cenasse:
et in uicina: & in ead domo mansisse. In huius autem
domo iam quida clericus noster ypponiensis remotus fuit.

et hoc illis optime nouerat iurare non potuit. Ita
que negauit deo dimissi. que occultare promissus n. iudi
cium. Tamen ei committere ecclesiam presertim in her
esia circumlaticum rabiem constitutam. & cum
iurare. ut ad pbrum fundi armeniensis in campo bulle
si. unde ad nos deueniret. causi ei insinuata licet dare.
ne quid de illo atrocius suspiceret. ut illic uiuat si fieri
potest sine officio pbrum misericordia comot. feci. Hec autem
me prudentie aie. intemere oportebat. ne aliqua tibi
fallacia surripet. Audiu autem causam ei cu centu die
essent. & dñeum pascere qui factus. viii. id. april. hoc
ppt concilium insinuare causam uenerabilitati aie
qd ipsi non celauit. sed ei fidelit. qd institutum esset apud
Et si intra annum causam suam si forte sibi aliquid
agendum putat agere neglexerit. deinceps ei uocem
nemo audiat. Hos autem dñe scissime & uenerabiliter
suscipiendo pat. si hec iudicia male conuertit. Licet
clericorum maxime cu fama non bona. eos copit amita
ri. non putauerim nisi eo m iudicando. quo in concilio
constitutum. e. incipimus cogitare que fieri non pos
sunt. uelle discurrere. & aut incerta dampnare. aut uere
incognita perire. Ego certe pbrum & qui die ieu
ni quo eid loci ecclesia etia ieiunabat. uale faciens colige
suo ei loci pbro apud famosam mulierem nullu secum cle
ricum haberi remanere. & prande. & cenare aus.
& in una domo dormire. remouendu ab officio pres
biteri arbitrat. si. amens eid deinceps ecclesia di comate
Qd si forte iudicib. ecclesiasticis altius uidet. quia sa
episcopus causa pbrum eminare constitutu est. Committat illi

100
qui uult ecclesiam sue esse commissam. Ego talib. factor.
quamlibet plebem committere amari. primum quos nulla
bona fama defendit. ut hoc eis possit ignosci. Ne si quid pri-
uatus languens. imparet michi. **SEBASTIANO AD AMANDUM.**

REIII. **O**bscuro ut tu per asinum plurimum queso. ut abibi
a reien. augustudunensis epi. comitum adde scribendu
languat in quo cantica canacoꝝ sublimiore disseruit.

Queso ut eos libros. **q̄** **I**tem.

me non habere breui subdit edocebit. librari manu
me archa scribi iubetis. Interpretacione quoq; psalmoꝝ
dauidicoꝝ & plerum ualde sinodi librum sci hylarii
quem ei apud treueris manu mea ipse descripseram
In quo etiam inter cetera ordinationes epozo dñicis dieb;
& festis aploꝝ dicit debere fieri. Dñicis dieb; ppe
sacram resurrectionem & aduentum sci. ipsi sup discipulos
ac reliquos ^{xpm} incredentes. festis etiam aploꝝ. pro qd in
typo scē recte canit. p patrib; tuis nati sunt tibi filii
constitues eos pncipes sup omne terram. **I**ntellig uolēs
ut in die quapae decedit eccle. libere debeat subro-
gari. & filius. **ADRIANO. EP. CONSTANTINO ET IRENE AUGUSTAS.**

REIII. **B**eatus petrus qui aplicam p̄mte sede p̄sedat. sui
aplicis p̄ncipatū ac pastorale curā successorib; suis q̄
in ei sacratissima sede pennitē sessuri sunt reliquit. Quib;
et auctoritatis potestate. quemadmodū a saluatore n̄ro dño
deo ei concessa ē. ipse quoq; contulit ac tradidit diuino ius-
su. successorib; pontificib;.

Item.

Indumentū impale sinuariaueris nonne eū qui induit
iniurias. **N**escis quia si quis imagine impatoris iniuriat.
ad eum ipsum ipatorem principalitq; dignitati ei adfert
iniuriam

Sicut quia si quis imagine ex ligno aut ex colore de-
tribuit non sicut ad elementum sine anima ausus ui-
dicat sed sicut aduersus impatorem dissagratam ima-
ginem eodem impatoris gestans ei iniuriam ad impa-
torem deducit. l^r.

Non lignum adoratur sed is qui in ligno commemoratur. & co-
templatur adoratur. Omnes enim nos honoramus iudices & sa-
lutamus etiam si peccatores sint. l^r. Omnis qui uidet sanctos
in imagine memoratur eorum & glorificatur deum qui glori-
ficauit eos. Dicit enim eis honor & adoratio & commendatio
secundum iusticiam eorum ut omnes qui uident eos festinent &
ipsi imitatores effici actionum eorum. Que enim est adoratio
nisi honor tantum in. sicut & nos peccatores adoramus
& salutamus nos aliter secundum honorem & dilectionem.

Pro memoria namque l^r.
in imaginibus conscribuntur & honorantur immo & adora-
tur sancti sicut serui dei ut nobis diuinitatem sint exhortes.
l^r. Si uero impossibile est per hereticorum uesana & per in cre-
dulitatem ipsorum ipsas sacras ac uenerandas imagines sine
synodali actione in pristino erigere ac confirmare gradu. &
in sacerdotibus per huiusmodi pia ^{op} exhortatione usque cum
seuerissima imperiali potentia accessit. sicut in uis fere
imperialibus uisionibus. In primis pseudo syllogum illum quod sine
aplica sede enormiter & irrationabiliter nequitque contra
sanctorum ac uenerabilium patrum traditionem de sacrifica-
tionibus actum est anathematizetur presentibus missis nostris & tunc
sicut & antiquitus mos exercebat sub iurando uera purissima
ac tranquillissima potestas una cum domina augusta piis-
simum imperii nostri genitricem seu eiusdem regem urbis patriarcam.

101
necit & cuncto senatu corporale tributis sacramen-
uerbum commonitorum se tranquillitas sicut &
inquit piam sepi nobis dirigere ura dignet impal potestas.
Quia non apud uos partis cuiuslibet fauor aut defensio
sed equalitate utriusq; parib; conseruabitis. nullaten
necessitatem facientes. in quocumq; capitulo eis quia nob
dirigunt quoq; sed & omni honore conpetenti munu
ficentia & susceptione dignos. eos habebitis. Itē

Sueta & orthodoxam se catholice & aplice romane
ecclie nitissimè amplecti fide. sicut antiquitus ortho
doxi impatorib; seu acerbis xpianorū fidelium oblata
atq; concessa sunt patrimonialia beati p. aploz pncipis
fauctoris nri in integro nob restituisse dignemini p
luminarioz concinnacionib; eide dei ecclie. aq; alimo
nui paupum. immo & consecrationis archiepiscopoz seu
epoz sicut olimina constat gradicio nre diocesis existen
tes penitus canonice se nre romane restituat ecclie

Ualde mirati sum. Itē.

quod in iuris imperialib; iussis p patriarcha regie urb
scilicet tansu directis. uniuersalē ibide eum pū ex
aratum. Sed utrū p impiciam notarioz aut scisma
ut heresim iniquoz scriptū. ignoram. Sed deinceps
suadem usam detinentissima impale potentiam.
ut minime mei exarationum serae ^{uminal} exarationis des
scribat. Quia contra sacroz canonum instituta seu sacoz
patru traditionum decreta. uidet. In sedo enim or
dine. si non p seam nram catholicam & aplicam roma
nam eccliam auctoritatem sicut omib; patet. nō
ualute nomen habere. Quod nimirū si uniuersat

sup pmatem suam scilicet romana ecclesiam que est
caput omniu dei ecclesiaru describit. Tamq scilicet synodo
rebellem atq; hereticu p manifestant equum. Quia
si uniuersat: etiam sup ecclesie nre sedis pmatem sepu
tare dinoscet. qd ridiculu omib fidelib xpi apparet. Itē
Si quis p^{ea} uniuersale descripsit. ut ad sensu tribuerit.
sciat se orthodoxe fidei et alienu. et nre scilicet catholice et
aplice ecclesie rebellem. Ipse eni Iulianus rex urbis patri
archa. emisit nob synodica pscam adimplens consuetudine.

RESPONSIONES AD IANU. PP. CONT OBIECTIONES

XXV. **E**cce cura p^{ro} tota archie. Quidā ad karolum
et principatus comitat. et ipse uice sua uicarius suis pontifi
cib; reliquerit dinoscit: ecclesie curam regende. cē. i.

XXVI. **E**t scilicet catholica et aplice ecclesia ab ipso gregorio papa.
ordine missarum sollempnitatum orationum suscipiens.
plures nobis edidit orationes. ubi spm scm p dnm ihm
xpm infundi atq; illustrari. et confirmari nos supplicat
pretere docuit. cē. vi.

XXVII. **A**ntē hoc dicebat sacerdotib; et nazareis. qm omis qui
cegerit mortuu. immundus erit. et lauet uestimenta
sua. Nunc autē qui ceget ossa marci. abiquā parti
cipatione scificationis. cē. viii.

XXVIII. **S**cilicet ecclesia in matutino deo canere laudib; surgens. in
pms dne labiamta apert dicit. et post uenite exulta
m. d. sic incipit beatus uir. cap. xiiii.

XXVIII. **U**estē impiale sumiuraueris nūq non qui ea induit
iniurias. Nescis qm si quis imaginem impatoris inuri
at. in pme formam dignitatis adfert iniuriam. Nescis
qm si quis imaginē quam aliquo decet hinc. n sic manumata

112

audens sic iudicat. sed sicut qui aduersum impatorem
manus extendens. saluat matricem sine anima impatoris.
segregata ab impatore. imago enim omnino firmata. ei inui-
sa. ad impatorem attingit. cāp. xiii

xl. **O**portebat iohannem uisitare omnino. & qui uisante oportebat.
illi mentari. purgare enim ex malorum electione. meli-
ora. utiliora eligere. cāp. xvi.

vi. **S**ed gregoriū in dialogis suis. meminisse debet bonifacio
qualiter miserū illum. qui cū timida uolens cimbala percus-
sit. sermone suo cū merore ad mortem illum uiculauit.

vii. **P**redecessor noster recordationis domini stephani. cāp. xviii.
quondam scissim. pp. in supradicto concilio presidentis. me
plurima ueridica testimonia p'sentat ipsum asserens docuit
ita. Sed nec illud. pretereundum. qd reuelatione fide-
lium de paratib. orientis aduentantib. sepe cognouim.
in qb. licet euangelium sileat. tam nec in omnib. m're-
dibile fidei meritum. ex hoc adfirmante. de ipso euā-
gelista. Multa quidem & alia signa fecit ih̄s que non
sunt scripta in libro hoc. Deniq. fere ipsi asserentib.
qd redemptor humani generis. ad p'pinq'ante die
passionis. eundem reg. edessene ciuitatis desideranti co-
p'atū illum cernere. & ut p'secutiones iudeorū aufugies.
id illum conuocare. & audacas miraculorū opiniones.
& sanitarum curationes. illi & populo suo imparet. res-
pondisset qd n' faciem meā corporaliter cernere cupis. enī
uultus mei spem transformat in l'iteā dirigo. Perquam
& desidiū auferuorū. refrigeres & quod de me audisti
impossibile nequaquam fieri existimes. Postq. tamen comple-
ueris ea que de me scripta sunt. dirige abi unū de discipulis
meis.

qui tibi & p[ro]p[ter] tuo salutem imp[er]at. & ad sublimi-
tatem fidei uos p[er]ducac. cap. xx. ii

xlvi

In libro eni[m] iii. s[an]c[t]i ambrosii ad gratianu[m] imp[er]atore[m]
ita uenit circa inuenit. neq[ue] ad p[re]iudiciu[m] thesauris
quia non morit[ur] gabriel non morit[ur] raphael non
morit[ur] uriel. ecce & in ijs codicib[us] qui ex hebraica
ueritate t[ra]nslati sunt. nequaquam inuenit[ur] uriel scriptu[m]
h[ec] h[ec] ead[em] s[an]c[t]i am[ar]osi i[n] libro ii. de sp[iritu] s[an]c[t]o.

xlvi

H[ec] est tra[n]s nos docuit dicens in i[n]c[un]do libro simili nec in
i[n]s[er]is codicib[us] qui ex hebraica ueritate t[ra]nslati sunt.
suscepit. t[er]tiu[m] lib[er] e[st] de rebus tantum in duo.

xlvi

T[er]ram q[ui]bet cu[m] te inclinas ac p[ro]sternis. cap. xxx.
non quasi t[er]ram intuearis. sed illum s[an]c[t]u[m] cui p[er] pedum
scabellum. q[uo]d adoras. s[ed] p[er] ip[su]m eni[m] adoras. idcirco
& hic subiecit. adorate scabellum pedum ei[us] q[uo]m s[an]c[t]u[m].
Quis scit? in cui[us] honore adoras scabellu[m] pedum ei[us].

xlvi

S[an]c[t]a synodus fidelit[er] p[er] canones cap. xxxv.
orthodoxe statuens ita constituit dicens. in quibusda[m]
uenerabilium imaginum picturis agnus digito p[er]
cursoris monstratus designat[ur] qui insignium relict[us]
g[ra]t[ia] & post pauca s[ecundu]m humanam figuram & in ima-
ginib[us] attunc p[ro]uerti agno reticulari. decernimus.

xlvi

U[bi] recte s[an]c[t]e n[ost]re catholice. xl. viii.
& ap[osto]lice eccl[esi]e romane sunt. & quando s[an]c[t]e ima-
gines ut histor[ie] scribunt[ur]. prius sacro c[on]firmate un-
guent[is]. & sic a fidelib[us] uenerant[ur] instar facientes ut locu-
tus e[st] d[omi]n[us] ad moysen dicens. & post pauca faciensq[ue]
unctionis oleu[m] s[an]c[t]u[m] unguentu[m] compositu[m] ope unguen-
tari. & unget ex eo tabernacu[m] testimoniu[m] & n[ost]ram

testamenta mensuraque cum uasis suis. candelabrum et
utensiliat. altaria timiamatis & oleiusti. et omnes
sani spectilem que ad cultum earum pertinent. scifi
cabisque omnia erunt scā scōz. qui tetigerit ea scificabit

xlviij. **O**mem emm uim uentioz suoz. .xl viij. cē.

indialectica disputatione constituunt heretici que phi
losophoz sententia diffinit. non asserendi uim habere
sed studium destruendi. sed non indialectice compli
cut deo. Aliū facere poplm suum. Regnum emm dei
in simplicitate fidei. non in contencione sermoy us.

xlviij. **S**cī leo. pp. egregius doctoz. cāp. .l. iii.

psacro scō quarto concilio ad pulcheria augustan
misit eptas suas. Unde & ipsa ptem ipsam in scāgr
ta sinodo sedet. una. cū fidelissimo marciano impatore.

l. **S**up? exarauimus. cāp. .l. x.

hui. vii. sinodi diuina dogmata inrephensibilia
existencia. sicut pēpuoz scōz patrū mirifice de
monstrant opuscula. Nā si quis prediete sinodi
simbolo discrepare se dixerit. discrepare uidet scā
rum sex synodarum simbolo. cāp. .v. Resposio. ii.

li. **P**redecessores nri sepi dicti scīssimi pontifices in sacris
conciliis talem dclunt sententiam. Siquis scāsimā
gnes dñi nri ihu xpi & ei genitricis atq; omniū scōz
scdm scōz patrū statuta uenerari noluerit. anathe

ma sit. Qdo impales uultus & imagines cāp. xiii.
incurtatem introibunt. & obuiant iudices & stat
cū laude & honore non tabulam adorantes neq; cū
se cery scripturam. sed uultum impatoris. Sic & mūd
hominū non terrenā speciem honorantes. sed
celestem uerū uultū.

Liii. **Q**uasi enim pactum sunt pluribus: cap. xvii.

autem b. minime in ecclesia legunt. Nam ab ortho-
doris aculeata suscipiunt. & suscipiunt de quibus. magis
in passionibus sancti marci sacri canones censent
ut licet etiam eas legi cum annuuntiam dies eorum celebra-
tur: cap. v.

Liiii. **I**psam .vii. suscepimus synodum. nam si eam minime re-
cepissim. & ad suum pristinum erroris uomitum fuis-
sent reuersi greci. quis eorum milibus animarum christianorum
inacustabunt reddere rationem. **ADRIANVS**

Lv. **S**audiat vestra sanctitas **THASIO PATRIARCHE**.
eosdem serenissimos ac triumphatores pios imperatores ob-
noxiis poscendis subgerere. ut impinis pseudo syllogis
illud quod sine apostolica sede inordinat & inrationabiliter ne-
queque contra sanctorum patrum uenerabilium traditiones de
sacris imaginibus auctum: anachemagene. presentibus
missis nostris. Et tunc sicut antiquitus mos exorat
sub iusiurandum eorum piissima ac tranquillissima
potestas. una cum serenissima domina augusta seu
eiusdem almitati. necnon & totam sanctitatem uerbum. como-
nitorem per piam sacram nobis dirigere dignetur corpo-
rale tribuentes sacramentum. quia non: ~~quia non:~~
apud eorum imperatoris potestas. partis cuiuslibet fauor
ac defensio. sed aequalitate utrisque partibus conservabitur.
nullatenus necessitate facientes in quocumque capitulo
que
eis a nobis diriguntur quoque sed & omni honore compe-
tenti munificentia & susceptione dignos eos habebant
let. Et si hoc parte eorum serenissima demora vestra nitatur
sunder sanctas ut sicut ex antiquitus ab orthodoxis impera-
toribus seu a ceteris christianorum fidei oblati atque ecclesiis.

PARIMONIA

beati. p. aploz principis faucto immegro nob restitui
ere dignit. plurimarioz concinnationib; eid dei accl
atq; alimonis paupum. immo & consecrationis archi
epoz sicut olitana constat tradicio nre diocesis post
res pntius canonice sce nre romane restituerit dignit.
archie. **CAPITONE SCI GREGORII.**

LVI.

In ordinatione epi ipse eps debet missam cantare.
In ordinatione presbri oportet epum cantare missam
Similitr gci faciunt qd abate eligunt. ut abbatissam
In monachoz ordinatione abbas debet missam cantare.
& tres orationes complere sup caput ei. & septem dies
vellet caput ei. & septimo die abstollat uelam. sic
in baptismum pbr septimo die uelamen infantum
tollit ita & abba debet monacho q scdm baptismu
uxta iudicium patrum. & omnia peccata dimittunt
sicut in baptismo. **I**n abbatiss ordinatione eps debet
missa complere. & eum benedicere inclinato capite
cum duob; ut trib; testib; de frib; suis & dare ei baculu
& pedules. Presbri potest abbatissam sacrasse. cum missa
celebratione. Scemomiales aute & basilice cum missa
debent consecrari. **G**reci simul benedicunt uidua
uirginem. & utramq; abbatissam eligunt. **S**cdm gcos
pbro licitum e. uirginē sco uelamini consecrare. &
reconciliare penitentem. & facere oleum exortati
& infirmis crisma; si necesse sit. **S**cdm romanos
u non nisi solis epis licitum. **M**ulieres possunt sub
nigro uelamine accipere sacrificium. **N**on licet uis
feminas habere monachas. neq; feminis uiros habere
tam nos non desistim' illud quia consuetudo: in hac
tpa. **R**omani autem n uelant uiduam. **N**ullu pfectu

credimus in baptismo sine confirmatione epi tam
non dispamus. Nec debet epi uolente retinere
abbate in loco suo re. Abbas potest p humilitate
cu pmissione epi relinquere locum suum. tam si quis
eligant sibi abate de ipis propriis habeant. Sin autem
de peregrinis. Congregatio debet eligere sibi abbatem.
post mortem abbatis sui uel cu iuuenem si ipse disces
cit ut peccauerit. Ipse abbas non potest aliquem de suis
ppriis ordinare. sine uoluntate fratrum. It

Sacrificium nō accipiendū de manu sacerdotis qui ora
tiones uel lectiones sedm ritum implere non potest.

Cum grecis non frangunt de corporum. It
sem nec collectione.

Preterea licet soli missas facere. sine ueste. & postea benedi
cere. in parascieu. & cruce seficare. It

Nec licet abbati nec epi tñam ecclesie uertere ad aliam
quis quibz impotestate ei sine Epi non debet ab
bate cogere ad synodum ire. nisi alia rationabil cau
sa sit. Simulare uult tñam ecclesie consensu ab ore
fuit. It eo.

Si quis ordinatus fuerit p ignorantiam anteq baptiza
tus. debent baptizari qui ab illo gentili baptizati
fuerunt. & ipse non ordinetur. Qui bis baptizati
sunt ignorant non indigent pro penitentiam n
qd sedm canones non possunt ordinari nisi p mag
na necessitate. It.

In baptismo peccata dimittunt. non coniunctiones
mulierum. quia filii qui ante baptismu fuerunt
generati. filii ei nuncupant. It.

Squis ab hereticis ordinatus sit. itum debet ordinari.

Siquis baptizatus est ab heretico. qui recte trinitatem non credit. iterum debet baptizari.

Siquis a catholica ecclesia transierit ad heresim. & postea reuersus non potest ordinari. nisi per magnam necessitatem. aut post longam abstinentiam.

Siquis concubinam habuit. non debet ordinari.

Siquis clericus peruenit ad infirmum paganum. melius est baptizari eum in nomine trinitatis cum aqua signata.

Siquis monachus quem elegerit congregatio. in gradum presbiterii ordinatus est. non debet dimittere priorem conuersionis suam. si postea inuentus aut superbus aut inobediens. ut uiciosis. & in meliorem gradum priorem uitam querit. deponatur. & in ultimo loco stet. usque satisfactione emendauerit.

Siquis per meritum baptizatus non ordinatus. abiectus est. Qui autem non ignorati iterum baptizati sunt. quasi iterum christum crucifixerunt. poeniteant. vii. annis. quarta & sexta feria interib; quinquagesimis. si per uincio aliquo. Si autem per mundi cia licitum putauerunt. quatuor anni poeniteant.

Siquis gentili elemosinam fecerit. abstinentiam habuerit. & alias causas que enumerare non possumus. nunquid ea in baptismo perdidit. non. nam bonum aliquid non perdit sed malum abluit.

Siquis uiduam accepit ante baptismum. post baptismum non potest ordinari. sicut bigamus.

Puerum non licet ordinare. ante. xxv. annos.

Siquis presbyter poenitentiam abnegat mortuus;

reus erit animarum. ^{atq; q;} q. dñi die peccata conuicti
fuerit. uita uiuet & non mouetur. Vera confessio
multumis temporib; potest ee. q. dñs non solu ep̄is
inspectore ē. sed condit. Sicut latro in hora confessioni
uñi mōmci. meruit ee. in paradiso. Confessio
nem suam deo soli sine cesse. licebit agere.

Siquis uult confiteri peccata sua. ep̄s aut pbr̄s. si fur-
tū facit. debet restituere et reconciliari cū illo
quē offendeat. & multum breuiabit poenitentia
ei. Si non uult aut non potē. constitutū tempus
poeniteat pōnia.

Siquis ep̄s aut diacon. aut aliquis ordinatus. in con-
suetudine uitium habet ebrietatis. aut desinat.
aut deponat.

Mulieri non est licitū alicui poenitentia indicere
q. in canones nulli licitū ē. nisi sacerdotib;.

Mulieres non uelent altare cū corporali. nec obla-
tionē sup altare. neq; calicē. neq; int̄ ordinatos
in ecclesia stent. neq; in conuiuio inter sacerdotes
sedent. Nec mulier mereat uelare multo
magis ut n̄ dñaret in ecclesia.

Puer. xv. annorū. p̄ se ipsum potest monachū facere.
Monachū non licet uotū facere. sine licentia abba-
tis. Si uoluerit. dimittendus ē. si uisserit abbas.

Siquis a fide dñi discesserit. sine ulla necessitate.
& postea recto animo ad poenitentia redierit.
trib; annis extra ecclesiam. & vii. annis in ecclesia
int̄ penitentes. et duob; annis ex̄ cōmunionē

Siquis renunciauit seculo. & postea reuers' in secula-
rē habitū. si monachus sit & postea poenitentia agerit.
x. annis poeniteat.

post primum triennium si placuit fuerit. in omni penitentiali
lacrimis & oratione. humani? circa eum episcopus potest
facere. Si monachus non fuit quod recessit ab ecclesia.
vii. annis peniteat.

Siquis postquam se uouerit deo seculare habitum accepit.
iterum ad alium gradum accedere omnino non debet.

Siquis conceperit in eum concilium. & fecerit pascha
cum iudeis. xiiii. luna. excommunicabitur ab omni ecclesia
nisi penitentiam egerit ante mortem. Si autem quis
orauerit cum illo & nescit. septimana peniteat.

Si uero neglexerit. xl. dies peniteat in prima uice.

Siquis ortari uoluerit heresim eorum. & non egerit
penitentiam. & ipse similiter excommunicabitur domino dicen
te. qui non est mecum contra me. etc.

Siquis dedit aut accepit communionem de manu he
retici. & nescit quid catholica ecclesia contradicit.
& postea intelligit. annum integrum peniteat. Si autem
scit & negligit. & postea penitentiam egerit. x. anni
peniteat. & alii iudicant. vii. & humani? v. anni.
penite.

Siquis permiserit hereticum missam suam cantare in ecclesia
catholica. & nescit. xl. peniteat. si preuentum ei
fecerit. annum integrum prius. Si per damnationem ecclesie
catholice & consuetudine romanorum. precipiat ab ecclesia
sicut hereticus nisi egerit penitentiam. Si egerit. x. anni.
peniteat. Si recesserit ab ecclesia catholica in congrega
tionem hereticorum. & alios persuadet. et postea
penitentiam egerit. xii. annis peniteat. iiii. annis
extra ecclesiam. & sex inter auditores. & duos extra co
munionem. Si quis episcopus aut abbas iubet monacho

phrenetis mortuis missam cantare. non licet & non expedit
ei obedire. Si pbro contigerit ubi missam cantat & ali
ritentant nomina mortuorum & simul nominant heretic.
cu catholicis. & post missam intelligit. ebdomada pessi.
Sicut & intelligit in pmo. xl. dies penit. Si quis
autem p morte heretici missam ordinavit & preligi
sua reliquias sibi tenuerit. qd multu ieiunavit. &
differentia catholice fidei. & postea intelligit et
penitentiam egerit. reliquias igne concremet. &
ann penit. Si autem scit & negligit. penitentia eo
motus. x. ann. penit. SERMO BEATI AUC

GUSTINI DE EBRIETATE.

LVI

Cum enim frs km ebrietatis malu nimu sit
grave & deo odibile. ita puniuersum mu
dum a plurib; in consuetudine missu. e. ut ab
qui dei pcepta cognoscere nolunt. iam ne putet
nec credat ee peccatum. intant u ut inconuui
suis irideant eos qui min' bibere possunt. & p
immemam amicitiam ad uitare homines n eruber
cunt. potu ampl' q oportet accipe. Qui enim
altum cogit. ut se plusq opus bibendo inebriet
min' malu erat. si eum ei gladio uulneraret. q
anima ei p ebrietate occideret. li.

Prandia ducunt usq; ad noctem. quoz cenas lucifer
uidet. qui stare non possunt. & quodam iam se
pulti. Deniq; frequen in ipsa ebrietate. nec
se ipsos nec alios cognoscunt. nec ambulare uale
nec stare. aut dicere aliqd uel audire. qd ad
rationem ptineat omnino n possunt. Frequen
etiam usq; ad uomitum se ingurgitare n eru

& admodum sine mēsa bibere. Maiora enī pocu-
la pudent. Certe bibendi lege contendit. q̄ po-
tente uincere. laude merebitur ex crimine. Inde
littere & rixae nascuntur. inde adulteria. & nūq̄ ho-
micia ppetrant. & quociens nūmū potū accipi-
unt. tamq̄ imparati resoluti. dum suis pedib; am-
bulare nequeunt. sedissima. littera aliorū manib;
portantur adlectos. Et est nullis oculorū caligo. uertigo
uel dolor capitis. mēbrorū omniū tremor. anime
ac mētis stupor. Itē.

Illud ū quale ē. quod iam transacto conuiuiō. et expleta
sit. cum amplius bibere non possint nec debeant.
tunc quasi nouelli. & qui ipsa hora supuenerint.
diuersis nominib; incipiunt bibere. non solum
ū hominum. sed etiam angelorū & reliquorū amiq̄
scōrū estimantes qd̄ maximum illis honorē impen-
dant. si se illorū nominib; nimia ebrietate sepeliant.
ignorantes qd̄ nullus tam gr̄e iniuriam sc̄is angelis
& sc̄is hominib; agnoscat irrogare. q̄ illi qui meorū
nominib; bibendo p̄brietatē suam suas animas
p̄bant occidere. Sunt enī aliqui sola excusa
q̄ salta cibaria sibi exhibent. ut p̄ ipsam salitudinē
nimia se possint ebrietate obruere. Li.

Qui ergo credit ebrietatē paruum ē. peccatum. si
se non emendauerit. & p̄ ipsa ebrietate penitentia
non egerit. cū adulteris et homicidis aetna illum
pena sine remedio cruciabit. **YSIDORUS DE ERE**

Missa p̄ mortuis in hoc **Q̄ IS MORTUOR**
differt a consueta missa. qd̄ sine gl̄a. & alla. & pa-
cis osculo celebrat. Solem̄ memoras mortuorū generalit̄

celebrare: iii. ac septima & xxx^{ma}. die. Unde tale
habem^{us} auctoritate^m iurei^{uramentum} testam^{entum}. et scriptum
est in libro numeri cap. xlvii. Qui tetigerit
cadaver hominis p^{ropter} hoc fuerit immundus. vii.
dies. aspergat^{ur} aqua die tertia & vii. & sic mundabit^{ur}
In celebratione autem xxx. dierum. suffultisum^{us}
moysi & aaron celebratione. Ita scriptum est. in eo^{dem}
libro cap. l. Omnis autem multitudo uidens occubuit
se aaron. fleuit sup^{er} eum. xxx. dies p^{er} unot^{as} famili
as suas. & iteru^m. in deuteronomio. de moysi. cap. c. lvi.
fleuerunt sup^{er} eum filii isrl^{is} in camp^{is} trib^{us} moab.
xxx. dies. Immundus p^{ropter} cadaver hominis pollu
tam animam significat mortuis opib^{us}. Purgatio mortu
or^{um} hominis p^{ropter} sacrificium sacerdotis. iii. die. i. vii.
congruit nature humane peccatum anime que
neglige dei cultum in cogitatione. inuita. et in
intellectu humiliter confitendo. & offerim^{us} sacrificiu^m
deo t^{er}tia die. ut ab his purgetur. Similit^{er} peccatu^m
qd^{am} p^{ropter} corpus gessit. cupimus purgari in quarto die
post t^{er}tium die. id^{est} septimo post mortem suam. q^{uia}
corpus. iiii. notissimis elementis subsistit. Duob^{us}
modis comittitur omne peccatum. aut fecim^{us} ea que
non debuimus facere. amittendo ea que debuim^{us}
facere. Omnia peccata que egit & non debuit agere
deflemus usq^{ue} ad. vii. diem. In quo n^{um}ero uni
uersitas designat^{ur}. Deinceps usq^{ue} ad. xxx. diem. roga
mus & p^{ropter} illis que debuit facere & non fecit. Seorsum
uero rogam^{us} p^{ropter} anima. & seorsum p^{ropter} corpore. Quando
u^{ero} studem^{us}. ut opa amicor^{um} n^{ost}ror^{um} sint plena cora^m deo
xxx. die p^{ropter} eis sacrificium imponim^{us} offerim^{us}. Solent u^{ero}

nonnulli interrogare: si licet cotidie offerre deosacrificiū
 & orare p̄ mortuis quib; respondet: q̄ plū indigne dub;
 sacrificiū p̄ mortuis non offerunt. p̄pter reuerentiam
 dñice resurrectionis. uidelicet q̄ ille solus int̄ mortu-
 lib; fuit. Ideo ualde condecet. ut ei singularis resurrectio
 uenerabilis ab omib; sine alicuius amissionē defuncti
 celebretur. Quia uero qd̄ agitur m̄. iii. & vii. & xxx. die
 publice agit. Et generalit̄ ab omib; amicis annuarii
 dies uero repetit p̄ defunctis qm̄ nescimus qualis eorū
 causa habeat. mala uita. Sicut scōz annuaria
 dies. meorū honore ad memoriā nobis reducit ad imi-
 tationē n̄rām. ita defunctorū adualitatem illoz. &
 n̄ram deuotionē implendam credendo nos eos aliq̄
 do uenturos ad consociū scōz. Alioquin om̄i ep̄r
 bonum ē orare p̄ defunctis etiā si nesciat dies defuncti
 p̄oblationem seu p̄ignoratiam. ut p̄c̄mittat
 p̄pter occupationē aliquā t̄renam. Sicut scriptū est. sc̄a
 & salub; n̄rē. cogitacio p̄ defunctis exorare. ita
 peccatis soluat. DE SYNOBO. XII. c̄. i.

KAROLUS CONTRA GUEHILONE ARCHIEP̄OS

Quia sicut dicit s̄s̄gregori⁹ ex consuetudine in uolūta
 cognoscitis in francorū regno. reges ex genere p̄
 deunt. michi adonno & genitorū meo p̄e memo-
 rię luduico augusto pars regni int̄ fr̄es meos reger
 diuina dispositione est tradita. In qua parte reg-
 ni uacabat tunc pastore metropol̄ senonū quam
 iuxta consuetudinē p̄decessorū meorū regunt.
 guenilont tunc clerico meo in capella m̄a michi
 sequenti. qui meo liberi hominis se in cōm̄daue-
 rat. & fidelitatem s̄cram̄to p̄miserat. consensu sacerdotū
 & ep̄orū.

ipſi metropolit eccleſiam gubernandam comiſi. apud
epiſcopum ex me ſunt. ut cum ibidem archiepiſcopum
ordinarent opacui. cap. iiii.

Lx. **S**ed & poſt hoc electione ſua. aliorq; epoy accetq;
fidelium regni nri uoluntate. conſenſu. &
acclamatione cū aliſ archiepiſcopiſ & epſiſ gualo indi
cerit ſua. apud archiamſ ciuitate in basilica ſc̄i cru
ciſ me ſedim eccleſiaſticam traditione regem conſeci
uit. & in regni regimine crismate ſacro pūxit. &
diademate atq; regni ſcepto in regni ſolio ſublimauit
Aqua conſecratione ut regni ſublimitate ſupplan
tari. ut p̄ci anullo debuitam ſine audientia ut
iudicio epoy. quoy miniſtio in regem ſum conſecra
& qui throni dei ſunt dicti. in quib; d̄s ſedet. & p̄p̄ſ
ſua decernit iudicia. Quoy pat̄iſ correctionib; &
caſtorib; iudiciſ me ſubdere ſu parat. & in p̄ſenti
ſum ſubdicuſ. AUG. l. LIBRO DE RIPIRATE.

Lxi. **O**ne tu credenab; uice numq; ſupbiſ cedere.
ſemp p̄p̄e d̄m humilib; conſentire. Nec ſuſ
picionib; quemq; iudicare ſed reb; Maloſ non
homineſ odire. ſed malum. nec interire homineſ
ſed hominum neceſſitateſ. nec amputare carnalia
membra ſed erumna. cap. vi.

Lxii. **M**iſſuſ dicit et̄a ſp̄ſ ſc̄ſ. non tam minor patre
dictuſ eſt. ſicut filiſ p̄p̄e formam ſerui. Quia illa
forma ſerui inheſt ad unitatem p̄ſone. illi ū ſp̄ſ
corporealeſ ad demonſtrandum qd̄ opuſ fuit ad
temp' apparuer. & eē. poſtea deſluerunt.

Lxiii. **H**oli meiſ licitſ in p̄loſo libro. iiii.
quaſi ſcriptuſ canoniceſ inſtiture. ſed in illiſ

et quod non credebatur cum inueniret inueniant. crede
Iustis autem quod certum non habebatur nisi certum
intellexeris noli firmiter reanere. cap. viii.

Nec in omnibus que nobis a domino deo annuntiantur.
ipsius dei persona suscipit. Cum autem suscipitur
aliquo angelo demonstratur. aliquo in ea specie que non
angelus. qui per angelum disposita ministrat. Rursum
cum in ea specie suscipit que non est angelus aliquo iam
erat ipsum corpus. et ad hoc demonstrandum in aliquo
mutacionem assumit. Aliquo ad hoc exortitur.
et re pacta rursum absumit. LIBER. IIII. cap. v.

Dixit iudei quadraginta et vi. annis edificatum
templum. et quadragies sexies semel. sunt ducenta
septuaginta sex dies. qui numerus dierum complet
nouem menses et sex dies. Qui tamquam decem menses pa
rientibus feminis imputantur. Non quia omnes ad vi
diem post novum mensem parviunt. sed quia ipsa
perfectio corporis domini. tot diebus ad partum perducta
conspicitur. sicut amantibus traditum suscipiens ecclesie
custodit auctoritas. VIII. enim kalendas apostolus conceptus
credidit. quo et passus. Ita monumento nouo quod
sepultus est. ubi nemo possit mortuorum.
nec ante nec postea congruit uterus virginis quod
conceptus est ubi nullus seminatus mortalium.
natus autem tradit. VIII. kalendas ianuaris. cap. xxi.

Si queritur post incarnationem uerbi.
quemodo facta sit ut uox ipsa patris. ut spiritus
corporalis qua spiritus sanctus demonstratus est. percreta
facta ista non dubito. Sed uerum tantum in corpore
atque uisibilem. in adhibito spiritu etiam rationali ut
Intellectuali

Hoc enim quibusdam placuit appellare quod dei dicunt
non homines non quidem ad unitatem personarum. Quis
enim hoc dixerit. ut quicquid illud est creatura in quo per
columbe spiritum. et pinguis linguas spiritus sanctus demonstrat
ita ut sit spiritus sanctus sicut est dei filius. homo ille qui ex vir-
gine factus. sed tantum in administratum pagendi sig-
nificationis. sicut oportuisse deus iudicabit. Aliquid
aliud intelligendum sit iniquum difficile et tenere.
affirmare non repedit. Quomodo tamen ista sine ratio-
nali vel intellectuali creatura potuerunt fieri non uideo
lib. xii. cap. vii.

Lxvii

Oportet enim nichil presumere siue paganis siue iudeis. qui
christo non credunt. siue quibusque hereticis et schismaticis.
ubi fides et dilectio. et sobria sanctificatio non inuenitur.
lib. xiii. cap. xiii.

Lxviii

Potentia sequi debet iusticiam non preire. id est enim
et in rebus. sed et ponitur. id est per spiritum. Sed et autem a sequendo
simul dicere. lib. xiii. cap. xiii.

Lxviii

Sicut puer infans. quis deusissimus natus. cum sit
dominus omnium querere sunt ei. nichil possidet
mente sobria. quoniam tandem in quo quisque quicquid mente
possidebit amissa. lib. xv. cap. xxvi.

Lxix

Necque enim aliquis discipulorum christi dedit spiritum sanctum
Orabant quippe ut ueniret in eos quibus manu
imponebant. non ipsi eum dabant. quem morem nec
in suis prepositis seruauit ecclesia. Item.

Nos accipe donum spiritus sancti possumus per modum nostrum
effundere autem super alios minime possumus. sed
ut fiat hoc deum super eos a quo id efficitur inuocamus.
~~Gregorius in dialogo~~

111. Cum beat' bonefatus adfortunati mentam ue-
nisset: postq' deo himnu' diceret: sicut quida'
ludendi arte uictum solent querere: repente
ante ianuam uir cu' simia affuit. & cymbalum
percussit. Que' res uir audiens sonitum: dedigna-
tus dixit. Heu heu mortuus: miser iste. Ego ad
mentam refectionis ueni. os adhuc ad laudem dei
mi appui. & ille cu' simia uenit & cibalu' percussit.
subiunxit tam atq; ait. Scit & per caritate ei cibum
potumq; tribuite: scitote tam quia mortuus e'.
Qui infelix uirdu' pane ac uinu' exade domo
pcepisset: egredi ianuam uoluit. sed exu' ingens
subito de caelo cecidit: eiq; in uerticem uenit.
ex qua percussione pstrat' immanib; u' semiuuius
leuatus est. Die u' altero sedm uiri dei senten-
tiam. funditus uitam finiuit. Qua' in re peccre
pemandum est. quantus sit scis uiris amor exhi-
bendus. Tempia eni' dei sunt. & eu' aduocandiam
uir res trahitur: quis alius aduocandum nisi eid'
templi inhabitator exercitat'. Tanto ergo metuen-
da est ira iustoz. qto & constat quia interoz cordib;
ille presens e'. qui ad inferendam ultionem qua'
uoluit. inualidus non e'. Itaq;.

Matrona quedam nobil' intuscie partib; habebat
nuru'. que intra breue tempus quo filiu' ei'
acceperat. cu' eadem sociu' sua ad dedicatione'
oratoru' beati sebastiani mris fuerat iuncta.
Nocte uero ead' qua subsequente die ad dedica-
onem fuerat pcessura: uoluptate carnis deuota
auro suo sese abstinere non potuit. Cuiq; manifesto

conscientiam detineret peccata carnis delectatio.
peccationem uero imparet uerecundia. plus erubescens
uultum hominum quam dei iudicium metuens. cum
sua sacra addicendum oratorium peccasset. Atque
ut reliquie beati sebastiani oratorium sunt ingres-
se. eandem predictam macrone uirum spiritus malignus
arripuit. & coram omni populo uexare cepit.

Petrus. qui tabulam mortuam lib. 11.
orando suscitauit. ananiam & saphiram mien-
tes morti increpando tradidit. Neque enim
orasse inuicem extinctione legitur. sed solum culpa
quam perpetrauerat increpasse. Constat ergo quia ali-
quando ex potestate. aliquando uero exhibente ex-
potatione. dum & istis uita increpando absti-
lit. & illi reddidit orando. It.

Quidnam esse dicimus quod plerumque in ipsius patrociniis
martirum. sic esse sentimus. ut non tanta per sua cor-
pora quanta beneficia per aliquos ostendunt. atque
illie maiora faciant. ubi minime presentem ipsos
iacent. GREGORIUS.

Ubi in suis corporibus sancti martires iacent. dubium
petre non est quod multa ualeant signa monstrare
sicut & faciant. & pura mente querentibus innum-
mera miracula ostendunt. Sed quia ab infirmis
potest mentibus dubitari. utrum ne ad gaudien-
dum ibi presentes sint. ubi constat quia in suis
corporibus non sunt. ibi eos necesse est maiora
signa ostendere. ubi eorum presentiam postest
mens infirma dubitare. Quorum mens in deo
fixa est. tanto magis habet fidei meritum. quanto

illic eos nouit & non iacere corpore. & tam non
de te ab exaudicione. **AD ROMANOS SVPER EPLAM**

Apti dicit. **AD ROMANOS**
Et mercede q̄ oportuit erroru suu in semet
ipso recipientes. Hanc dicit compensatione esse
contenti dei. idest turpitudine & contuminatione
hec enim prima causa peccati. Quid enim per
quid detius hoc peccato? Quia enim idolatria
p̄m̄pium & grauissimum delictum est tantu & co
mpensacio ei horrenda & per sordida passio est.

Virtus dicit facta. **It.**
asimone mago. Qui dicit in aere sursum ut
populu xpi scandalizaret uolante. **It.**

Maxime iram solet peccari. cu q̄do quis furor
comotus. plus exigit q̄ postulat causa delicti.
aut sibi ipsi incomodu p̄stat. si grauiora peccata
competenti uindicta uult exequi. Debilem
enim efficit que potuit emendatu habere &
sanum. Unde & salomon. Foli aut iusti
et multu. est enim iniquitate in sua iusticia.
Volens enim singulis peccatis responde. circa um
dictam mortem potest muerire. tam sibi
qua & que plagis affligit. **It.**

Apti ut uis & timorem legis natat confirmet.
deu auctore ei testat. et ministrantes eam dei
ordinatione habere. Ideo adducit. Qui aut
sunt adeo ordinate sunt. ut nemo putet quasi
humana comita contempnenda. Vident enim ius
diuinum. humanis auctoritatib; diputatum.
AD ROMANOS SVPER EPLAM. 1. AD CORINTHIOS

Spe mundi hic est. p quem corripuntur qui sine
deo sunt. Est enī inter mundanos sps foris
unde solet conuertiur que mundi sunt diuinare.
quem phytone appellant. Hic est qui p ueris
milia fallit & fallit. Hic est qui p sybillam lo
cutus ē. sensu nroz secutus locū uident inter
celestes habere. lē.

Cum constet omīs inimicos fidei falsa tenere
pueris accusatio illoz inritum iam deducta ē.
ueri iudicio condepnata. Quia qui n̄ credit
inquit dñs iam iudicatus ē. lē.

Apłs incognita p suspicionem maxime de rec
tore phibuit iudicari. Q dei solū est occul
ta iudicare. lē.

Qui adheret meretrici unū corpus efficit. Hoc
dicit quia qui contaminationē se admiscet unū
fit cum eo cui se admiscet. Fornicatio enim
ambos unum facit. ut quomodo innata sic
& immacula unū sint. lē.

Non debet imputari matrimonium qđ ex
legendei factum est. lē.

Ubicumq; pbr sollempnia celebrat. ecclia
dicitur. 4078. SUPER 11.

Sic dandum est ut non egestatem preste
donantib; sed equitatē. Non enī plus
exigitur q sibi debet quis retinere. Diliger
enim pximū tuum sicut te ipsum. Unde
zacheus. ecce dimidiū bonoꝝ mroꝝ do pau
pib;. lē. Omīs apłi exceptis iohē &
paulo omīs uxores habuerunt.

AMBROS. sup eplā ad galathas
p[er] iacobum iudic ierosolime: quia ibi erat
constratus ab aplis ep[iscop]is. qui & ipse prius fuerat
incredulus: sicut dicit euangelista. Necq[ue] em[im] fr[atr]es
ei[us] credebant meum. Hic iacobus filius fuit ioseph
pater ei[us] etiam pat[er] d[omi]ni nūcupatus est. Hoc g[en]e
modo dictus est iacob; fr[ater] d[omi]ni quoq[ue] filius n[on]
cupatur ioseph. lē.

Qu[is] accusat eum quem deus exultat: quia non
querit quid fuerit. sed quid sit. AUGUSTIN[US]

CADIERONICUS.
Quoq[ue] hominem xpiana karitate flagrante.
ea que michi fidele amicum factum ēe scio:
quicq[ue] ei consilioz meoz cogitationumq[ue] comito:
sed illi in quo manet ut talis sit. Deus em[im] caritas
ē: & qui manet in karitate in deo manet.

IERONIM[US] AD RVFUM MONACHUM

Prepositū monasterii timeas ut d[omi]n[u]m. diligas
ut parentem. credas tibi salutare quicq[ue] ille
p[re]cepit. Nec de maiori sententia iudices cui[us] offi
cii est obedire. & implere que iussa sunt dicen
te moysi: Audi m[eu]m & tace. lē.

Sēs exupius colosanus ep[iscop]us om[n]em substantiā suā
xp[ist]i paup[er]ib[us] erogavit. Nichil illo dicit[ur] qui corp[us]
d[omi]ni canistro umineo sanguinem portat inuito.
qui auariciā p[re]terit ē tēplo. IERON[IMUS]. AD IVLIANUM

Caro s[an]c[t]i iob datur in diaboli potestatem.
& anime sanitas reseruatur. ne si illum percussisset
in qua sensus mentisq[ue] iudiciū non esset culpa
peccantis sed ei[us] qui statum m[er]itis euerterat.

IERONIMO CONTRA UIGILANTIUM

lxviii

Ortus est subito uigilantiis dormitantiis. Qui immundo spiritu pugnet contra spiritum christi. et martiri neget sepulcra ueneranda. dampnandas dicat esse uigilias. et nunquam nisi in pascha alleluia dicat esse cantandum. li.

Pro nefas episcopi sui dicunt sceleris habere consortes si tamen episcopi nominandi sunt. qui non ordinant diaconos nisi prius uxores dixerint. Nulli clericis credentes pudiciam omnino ostendentes quod scilicet uiuant qui male de omnibus suspicantur et nisi pregnantes uxores uident clericorum. infantesque illorum in uulnibus matrum uagantes. christi sacramenta non tribuunt. Quid facient orientis orientis ecclesie. quid egypti. et sedes apostolica que aut uirgines clericos accipit. aut continentes aut si uxores habuerint. mariti esse desistunt. li.

Sacrilegis fuit constantinus imperator. qui sanctas reliquias andree. luce. et timothei. transtulit constantinopolim. apud quam demones rugiunt et habitatores uigilantes illorum se sentire presentiam confitentur. sacrilegis dicendus et nunc augustus archadius qui ossa beati samuelis post multo tempore de iudea transtulit in asiam. Omnes episcopi non solum sacrilegi. sed et facinorosi iudicandi. qui uidentur et cineres dissolutos in strico. et in uasis aureo portauerunt. Stulti omnium ecclesiarum populi. qui occurrerunt sanctis reliquiis. et tanta leticia quasi presentem uiuentemque cernerent. suscepunt ut de palestina usque calcedone iungerent populos

examina et in xpi laudes una uoce sonarent.
uidelicet adorabant samuelem. et non xpm cui
samuel et ppha fuit et leuita. It.

Quando iratus fuero. et aliquid in meo animo
agitauero. et me nocturnū phantasma de
luserit. basilicas martirū intrare non au
deo. ita totū corpore et animo p̄cissimeco. It.

Ad me relatu est qd contra auctoritatē apli
pauli immo petri. et iohis et iacobi qui dō
ctas dederunt paulo et barnabe cōmunicati
onis. et p̄cepunt eis. ut paupum more essent.
Tuphbeas ierolima inuisū scōrū aliq̄ sūptiuū
solatia dirigi.

Nullo pacto digamos ut concubinarū catenis
sercos daret subire ministriū.

Nichil int̄ est obom iudices adueriū uigilantē
an dormientē ligē. nisi qd facilius est quiescenti
q̄ reluctanti uincta innecere.

Si omnia que in ordinatione querunt ep̄o n̄
p̄iudicant ordinando licet ea ante baptismū
habuerit. querit̄ enī quid et non qd fuerit
quare solū nom̄ uxoris impediet. qd solū pec
catū non fuit.

Legi syromasten phyness. auctoritatē helie. zelū
symonis cananei. petri seueritatē manā et
saphyrā crucidantis pauli constanciā. qui eli
mā magū uisū dñi resistentē aetna cecitate
dampnauit. Non est crudelitas p̄ deo p̄ccat̄.
Unde et in lege dicit̄. Si fr̄ tuus et amicus et
uxor que ē in sinu tuo. deprauare uoluerit.

auertate sit manus tua sup eum. & effunde
sanguine ipsor. Lc

Ais uel in sinu abrahe ut in loco refrigerii ut
subt aram di animas aplor & martiru confedis
se nec posse suis tumulis. & ubi uoluerint ad
ee pntes senatores uidelicet dignitatis sunt.
n int homietas terno carcere. sed in libera
honestaq; custodia. infartunataru insulis. &
incampis helysis recludant. tu deo leges pones.
tu aplis umeta mics. ut usq; ad die iudicii te
neant custo dia nec sint cu dno suo. De quib;
scriptu e sequunt agnum quocunq; ierte. Si
agnus ubiq; est & qui cu agno sunt. ubiq; ee
credendi sunt. & cu diabolus et demones toto
orbe uagent. et celeritate nimia ubiq; pntes
sunt. martyres post effusione sanguinis sui ara
opuent inclusi. & inde exire non potunt.

Lxxx.

Prohibem. AGAPIT. PP. CESARIO EPO.
predia uirg. ecclie cui nos omps dñs pree con
stituit. quolibet titulo ad aliena iura trāsferre.
qua rem ure qq; sapientie credim te gūssima
quod in nullo contra psee diffinitionis consti
tutas uel reglar pro qlibet occasione. ut sub cui
cuq; psona respectu uenire presumimus.
VIGILI. PP. CESARIO EPO.

Lxxvi.

Gloriosi fili nri regis theodoti interrogacione.
qua nos p modicu uiru illustre legatu suum
credidit requirendos. duxim amplexenda. in
qua glam suam desidat informari. cui modi pe
nitentia possit illi purgari delictu. q cu uxore

qui cū uxore fr̃i sui illicitum pr̃sumpsit inire
conuugium. Cui nos equide m̃ssis afflictib; q̃z
tenorem tua sciētia insubiectis inueniet. hoc
indicare curauimus qm̃ tale commissū non par
ua cordis afflictione ualeat expiari. Sed q̃a
sicut caritatē tuam bene nosse confidimus.
modus penitentie p̃sentium poti' sacerdotū in
spec̃tioni committit' ut iuxta conpunctionis
meritū. uenie q̃q; possit indulgeri remedium
tue hoc potius estimationi credim' relinq̃n
dum. Quap̃t caritas tua totū facti qualite
ac penitentie ipsi conpunctione p̃specta:
p̃dictū gloriōsum regē filiū nr̃m. & de t̃po
obseruatione non omittat instruere: et ne
ulteri' tale quid p̃sumat' instantē exposcat.
Illud q̃maxime p̃cauendū. ut nec ipse qui
hoc noscitur admississe adeoq̃ uomitū reuertat'.
Sed dimissis etiā habitacionib; cōmanentes.
ab omni suspicione commissi facinoris reddant'
immunēs. Ãs. sup̃ ioh̃ay.

Ioh̃ay uos mundi estis p̃tē uerbū qd̃ locutus
sum uob. Quare non ait ait mundi estis p̃tē
baptismum quo abluta estis. sed ait p̃tē uerbū
qd̃ locutus sum uob. nisi quia & in aqua uer
bum mundat. Ãs in epla ad seleṽtiap̃v.

Quando ab ierosolimis exiit dñs ih̃c. cū dis
cip̃lis suis in iudeā t̃ram. et ibi morabat' cū eis
baptizabat non p̃se ipsum sed p̃discip̃los suos.
quos intelligimus iam fuisse baptizatos. siue
baptismo ioh̃is sicut nonnulli arbitrant'. siue

qd magis credibile ē. baptismo xpi. lē.

R. dñs petre. Qui locus non indiget nisi ut
pedes laue sed est mund' totus. Vnde intel
ligit' qd iam petrus fuerat baptizatus.

Ag. ad vinecentiu victoreas.

Lxxviii.

Si eos de quib; scriptū ē. utrū fuerint
baptizati sine baptismo de hac vita recess
sisse contendim'. ipsis calūpniamur apl's. q
ppter aplm paulū qd baptizati fuerint igno
ramus. Sed ipsos baptizatos ēē. p hoc nob in
notificere potuit. qd beato petro dñs ait. Qui
locus est non indiget ut lauet. ad paulo
no lapuoy epoy de pelagio.

Lxxv.

Confiteatur pelag' diuites baptizatos. etiā
si diuitiis suis n carant. & sint tales quales
ad timotheum scribit apl's dicens. Precipe
diuitib; hui' scli non superbe sapere neq; sperare
merito diuitiarū sed in deo uiuo qui pstat
nobis omnia abundanter astruendum. diuites
sint in opib; bonis. facile tribuant communi
cent. thesaurizent sibi fundamētū bonū in
futuro. ut apprehendant uitam aeternā.
n eos regio dī posse pruari.

Ag. lib. i. cap. de baptismo.

Lxxix.

Si quē fontē coegerit extrema necessitas. ubi
catholicum p quē accipiat n inueniet.
et in animo pace catholica non p aliquē
extra unitatē catholicā positi accipit. quod
erat in ipsa unitate catholica pcepturus. si stat
imā de hac uita migrauerit. n eū n catholicū depu

Itam?

ante fuerit ac corporali morte liberatus cum se catho-
lice congregationi etiam presentia corporali red-
didit. unde numquam eodem discesserat. non solu-
m in phari⁹ qd fuerit. sed etiam securissime ac-
rissimeq; laudam⁹. quia presente dñi credidit
cordi suo. ubi unitate seruabat. & sine sei bap-
tismi sacramento qd ubicuq; inuenit. non homi-
num sed. eē. cognouit. noluit ex hac uita im-
grare. Si quis autē cum possit in ipsa catholica
accipere aliqua nōis puritate. elige in eis mate-
riam baptizari. etiam si postea uenire ad catholicā cogitat.
quia certus est ibi pdesse sacramentū qd alibi acci-
pi potest. pdesse non potest. pculdubio pūsus &
iniquus. ē. & tanto pūcius qto sciēt⁹.

AG. LIB. 1111. DE BAPTISMA.

Baptismi uicē aliquando implere passionē intelligi
potest. De latrone illo cui non baptizato die-
tum est hodie mecum eris in paradiso. beat⁹ cipa-
n leue documentū assumit qd etiam atq; etiam cōsi-
dant inuenio. non tantū passionē pmine xpi
id qd ex baptismo erat. posse supplere. sed etiam
fidē conuersionēq; cordis si forte ad celebrandū
mysterium baptismi in angustis temporū succursu
non potest. Neq; cū latro ille p nomine
xpi crucifixus est. sed p meritis facinorū suorū
nec quia credidit passus est. sed dum patitur
credidit. Quamū itaq; ualeat etiam sine uisibi-
li baptismi sacramento. qd ait apłs corde credit⁹.
ad iusticiam. ore autē confessio fit ad salutem.
in illo latro declaratum est. Sed tunc impletur

inuisibilē cū inuisibilem baptismum non contemp-
religionis sed articulus necessitatis excludit. Et
sicut in illo latrone qd delapsus sacramento defuerat
compleuit omnipotentis benignitas. qz non supbia
t contempu sed necessitate defuerat. Sic in infan-
tibus qui baptismum moriunt. eadem grā omnipotentis
implere credenda. qd non ex impia uoluntate
sed ex aetatis indigentia. nec corde credere ad iusticiā
possunt. nec ore confiteri ad salutē. Ideo cum per
alii responderent. ut impleat erga eos celebratio sacra-
menti. ualeat utiqz. ad eorum consecrationē. quia ipsi res-
pondere non possunt. Alienum quippe opus est.
cum credit per alium sicut alienū opus fuit cū pecca-
uit malit. A. 6. Quesitiō. 1. p. leu. 1. r. 10.

lxxviii.

Aduertendum quociens dicit ego dñs qui scifico eū
loquens de sacerdote. cū hoc etiam moysi dixerit. &
sanctificab. eum. Quo modo ergo moyses scificat &
dñs? Non em̄ moyses p dñō. sed moyses uisibilib;
sacramētis p ministrū suū; dñs autē inuisibili grā p spm
suū. ubi est totus fructus etiam uisibilū sacramētōz.
Nam sine ista scificatione inuisibil grā uisibilia sacra-
mēta quid psumt? Non em̄ mōysēs qui uisibilē
sacerdotes scificat. ubi fuerit ipse ipse sacrificiis ut deo
scificetur ostendit. Inuisibilē ū sanctificatiū negare
quis audeat cui tanta grā pminetur. Hoc & de iohē
baptista dici potest. Prius em̄ baptizator q baptizatus
apparuit. Unde eum scificatiū nequaquā negare possumus.
Id tam in eo factum uisibilē non inuenimus anteq ad
ministrūm baptizandi ueniret. Unde colligit inui-
sibile scificationē quib;dam adfuisse. atqz p fuisse. sine

invisibilib; sacramentis. *Ag. in lib. ad Romanos.*
LXXVIII. **S**cum est baptismus per ipsum.

Quod datur in nomine patris & filii & spiritus sancti
ita ut in eodem sacramento sit etiam auctoritas
traditionis per dominum nostrum ad aptos pullos autem impios
& in alios sacerdotes. ut etiam laicos christianos ab
eius origine hac stirpe venientes. Namque in ne-
cessitate. cum episcopi aut presbiteri. aut quibet minus
totoz non inveniunt. & urget periculum ei qui perit. ne
sine isto sacramento hanc vitam finiat. etiam laicos
dare solent. sacramentum quod accipiunt solemus audire.
Nam cum & illa istoria narrat. omnes qui audiunt
prope ad lacrimas movet. Cum in mari quidam fortiter
nullus esset. propter unum penitentem cepi immine-
re naufragium. Et erat ibi quidam salutaris sue non
inmemor. et sacramenta vehementissimum flagitator.
nunc erat aliquis qui dare posset nisi penitens ille.
Accipat pro peccato de quo agebat penitentiam.
Amiserat quidem de moribus sanctitatem. & non amiserat
sacramentum semper. Nam si hoc amittunt peccatores cum
reconciliantur post penitentiam. quare non iterum bap-
tizantur. Dedit ergo quod accipat. et ne ipse periculum
vitae finiret. non reconciliat perit ab eo ipso quem
baptizaverat. ut cum reconciliaret. se factum
evaserit naufragium. Cognovit ab eis quod fecerant.
Nemo est qui non eorum primum animam ita crederet.
ut consilium eorum in illo periculo dominum crederent ad-
fuisse. Notus enim animi religiosus & supplex ab
homine exigit sacramentum. ad id impetrat sanctitatem
Quod si forte hoc quod narravi de his qui naufragio

imminente periclitabantur non uult aliquid credere
non enim hoc scripturam diuinam auctoritas sed in
certo auctore firma commendat. non repugnabo sed
interrogo si tale aliquid contingat. quid futurum est.
Non enim potest quisque dicere. relinquendum illum
esse potest. qui morte imminente baptizari deside-
rat. quod baptizatum a penitente. Quis enim non credit
contingisse. oportet ut credat posse contingere.

AG. SUP. IOHAN.

Comdat xpi matrem discipulo. per matrem mou-
turus. et ante mortem matris resurrecturus.

AG. DE CATHECIZANDIS.

Natus est xpc de matre quis auro intacta con-
cepit. semperque intacta permansit. uirgo concep-
it. uirgo parit. uirgo mouens. quia fabro des-
ponsata erat. omnem typum carnalis nobilitatis re-
tineat. AG. ADULTERICIA.

Si quisque fuerit adultum recta sinuque deinceps
faciat. reus est adultum. donec recte ipsi indul-
gentia remittat. habet ergo peccatum quauis illud
quod amisit iam non sit. quia cum ipse quod factum est
perit. AG. QVEST. IN LEVITICO.

Hoc condianus loquendi usus optinuit. ut in
aereliam ponere aut ad aereliam confugere non
dicatur. nisi qui ad locum ipsum parietesque peruenit.
ut confugerit. quibus aerelis congregatio continetur.
AG. SUP. GENESIM.

Quod scriptum est puer eram ingemiosus et solatus
sum animam bonam uidelicet expatio ingemo
ui corporali comparatio. Deinde cum esse inquit

magis bonus ueni ad corp^u inquinatū. Incomq^{na}
tam uidelicet acruore menstruo. Dicunt enī
ex hoc ingema grauari. ut a contaminatione ad
uterina. AG. In epla ad hironies

Sed aliqui hereticoz memoriis oras exaudiri
meruerit. non p^{er} merito loci sed p^{er} merito de
siderii sui recipit siue bonū siue malū. Sp^s em
dñi sicut scriptū est repleuit orbē terrarū. & auris
zeli audit omnia. & multi deo ip^si exaudiuntur
De qualib; aut apl^s. Tradidit illos in concupiscentiā
cordis eoz. Et multos p^{ro}p^{ri}a^{te} deus non tribuit qd
uoluit. ut qd uale est tribuit. Vnde id apl^s ait.
de stimulo carnis sue angelos satane: quē sibi
dātū dicit a quo colasizaret. ne magnitudine re
uelationū extolleret. Nunne legim^{us} ab ipso dño
deo nūllos exauditos in excel^sis montiū uidet^{ur} q^{ui}
tam excelsa ^{sedo distulerunt} sicut & reges qui ea non euerterent. cul
parent. & qui euerterent laudarent. Vnde in
telligit^{ur} magis ualere p^{re}sentis affectū. q^{uam} p^{re}teriti
locū. Exaudiunt^{ur} q^{ui} multi & multis modis nō
solū xpiani catholici sed & pagani. & iudei & he
retici uariis heretorib; & sup^{er}sticionib; dediti. Ex
audiunt^{ur} autē uel spiritalib; qui tam nichil fa
ciunt nisi p^{er}nitant^{ur} a deo sublimat^{ur} atq; ineffa
bilit^{er} iudicante quid cuiq; tribuendum sit. siue
ab ipso deo ul' ad penā malicie: t^{amen} ad solatiū mise
rie. ul' ad amonitionē querende salutis. ac ne

AG. CONTRA CRESCENTI lib. 11.

Hoc discernit^{ur} apud nos. ut alii recipiant^{ur} qui
catholicam reliquunt. alii q^{ui} ad illa p^{er}nit^{ur} uerunt.

Illos enim amplius grauat erum desertionis: hos autem
non a se dirutum sed agnitum et recentem uinctum
releuat unitatis. lē.

LXXVIIII.

Sicut auctores fidelium xpianorum ueritatem ad
xpm reductis redeuntibus; proponunt. unde isti e-
pi fieri possunt. illi uero non possunt ita ad mirari
non debent. decepti ab hereticis qdo ad catholicam
redeunt. suos deceptores ante ponunt. qdo ad catholicam
redeunt. Isti namq; excusabilib; petunt que sibi de-
fuerunt. isti humilib; petunt qd fuerunt. Istos
honorabilib; ubi nondum stent aduocamus. illos
suspecti unde lapsi fuerant aduocamus.

LXXXVIII.

LIBOR DE SVACIO BONO.

Secundum catholicam fidem sanamq; doctrinam
nec nature dei nocere potest. quisq; nec natura
dei iniuste nocere cuiq; nec noceri impune potest
quempiam. Qui enim nocet aut apls recipit hic qd
nocuit. AG. DE BAPT. LIB. III.

LXXXVIII.

Pax ecclesie dimittit peccata. et ab ecclesia pax
alienatio tenet peccata. non sedm arbitrium
hominum. sed sedm arbitrium dei. Petra tenet.
petra dimittit. columba tenet columba dimittit.
Fons quippe nec ligari quid potest. nec solui. quando
in celis non qui potest aut soluere.

AG. DE UNICO BAPT.

C.

Non sine parua est paruq; gloriosa consolatio cui
cumq; nr̃m. si ab amicis ecclesie criminantur.

AG. DE SECTA DEI IOYOPLE.

CI.

Temerarium iudicium plerumq; nichil nocet ei.
De quo temere iudicat. Ei autem qd temere iudicat.

118
ipsa amentitas necesse est nocere. AG. Inertia ad
ceteram y pontiense

cii. **N**unc si uobis placet. ut nomen presbiteri non recita-
tur: ne his quidpiam nolunt accedere sicut
ait ap[osto]l[us] de[m] occasione non erit hoc n[ost]rum factum
sed eor[um] quor[um] causa fuerit factu[m]. Quid eni[m] obest
homini q[uo]d ex illa tabula non uult e[um] recitare
humana ignorantia. si de libro uiuentium non
deleat iniqua conscientia. AG. ad heccl[us]u[m] dicitur
amieheca

ciii. **S**icut de augustin[o] q[ui]q[ue]libet. sola me in oculis
dei conscientia non accuset. AG. super
psalmu[m] .xxxvi.

ciii. **Q**uod si ad tempus dampnaris ab homine. & dixerit
sententiam p[ro] consul inciprianu[m]. aliud: sella t[er]re-
na aliud tribunal celeste. Ab inferiore accipit
sententiam. ab superiore coronam. AG. super
psalmu[m] .xxviii.

v. **C**ustodi inuis innocentia[m] tua[m]. ubi nemo opp[ri]-
mit causam tua[m]. Preualuit inter falsu[m] testimo-
niu[m] sed apud homines. nu[m]quid apud deu[m] ualebit
ubi causa tua dicenda est. Quando deus iudex
erit. alius testis q[uam] conscientia tua non erit. Inter-
iudice[m] istum & conscientia[m] tua[m] noli timere nisi
causa tua[m]. AG. super psalmu[m] .cii.

vi. **Q**ui iustus est & iniuste maledicit[ur]. premiu[m]
illi reddit[ur]. AG. super genesiu[m].

i querit anima cu[m] decore exierit. utru[m] ad aliq[ua]-
da loca corporalia ferat[ur]. an ad incorporea corporib[us];
similia. an non nec ad ipsa sed ad illud quod recipit.

et similitudinibus; componitur est excellentius: cum
quidem responderi ad corporalia loca ea ut non ferri-
mini cum aliquo corpore ut non localiter ferri. Jam utrum
habeat aliquod corpus cum de hoc corpore exierit
ostendat qui potest. ego autem non puto. Ad spiri-
talia uero promeritis fertur: *It.*

(VII) **E**st prius inferorum substantia. sed ea spirituale arbi-
tor esse non corporale. Nec audiendi sunt qui
affirmant inferos in hac uita explicari: nec esse prius
mortem. Uiderunt enim quae admodum portae sig-
nifica interpretantur. Nos ab iustorum scripturarum
diuinarum. qui solis de hac re fides adhibenda est:
recedere non debemus. Quicquam possumus ostendere
illoque quoque sapientes de inferorum substantia mini-
me dubitasse. que post hanc uitam recipit animas
mortuorum. Unde autem subterris esse dicunt inferi.
si corporalia loca non sunt. aut unde inferi appel-
lentur. si subterris non sunt. merito queritur. *It.*

deo subterris dicunt inferi. ut creduntur. quia
congruenter in spiritu pillas corporum similitudines
sic demonstrantur. ut quoniam defunctorum anime infe-
ris digne: carnis amore precarunt. hoc eis pillas
corporum similitudines exhibeat. quod ipsi carni mor-
tue solent. ut subterris recondunt. Si autem secundum
corpus si ponderis sui ordine teneant inferiora sunt.
omnia grauiora. sic secundum spiritum inferiora sunt omnia
tristiora. *Ab contra iulianus.*

(VIII)

Si ad matris corpus id quod in ea concepit peruenit.
ita ut ei pars deputaretur. non baptizaretur infan-
tilis cui mater baptizata est. aliquo mortis unguente
picto.

cuius gestaret in utero. Nunc uero cum etiam ipse
baptizatur non itaque; hic baptizatus habebit. Non
itaque; ad matris corpus cum esset in utero pertinebat.
cviij **S**i quicquid in homine. li.

S quando baptizatus baptizari et sanctificari putandum
est. dictus est et ipsa nullo baptizari et sanctificari que
in intestinis et uentrica digestionibus corporis digeruntur.
dicturus baptizari et sanctificari hominem in matris
utero constitutum. Si ad hoc sacramentum accipit id
gaudium necessitas cogit. et ideo baptizari iam non
debere qui nascitur postremo dicturus est. et ipsas bap
tizari et sanctificari infantes quando baptizantur agnou.
ad. contra hereses.

cix **S**ilente leges inter arma nunc prius ad hoc
laborat. aut ad hoc pugnat ut legibus non
seruiat. Leges habent ut uoluntati testatoris in
omnibus pareant. Si quis contra uoluntatem testa
toris facere uoluerit. careat hereditate. ad.
ad simplicia pueri. lib. 1.

cxi **Q**uis non audeat iniquitatis argui neminem
posse. quod quod sibi debet exigerit. nec eum certe
qui quod ei debetur donare noluerit. hoc autem
non esse in eorum qui debitores sunt. sed in
ei cui debet arbitrio. lib. 11.

cxii **Q**uod dauid sedens orauit hoc mouet. Cum
et sanctus helias hoc fecerit. quod pluuia oran
do impetrauit. Quibus animonem exemplis non esse
prescriptum quomodo corpus constiatur adoran
dum animi deo pres pagit intencione sua. Nam et
stantes orant sicut scriptum. Publicanus autem a longe
stans.

et similitudinibus componitur est excellentius: cum
quidem responderi ad corporalia loca ea ut non ferri-
mini cum aliquo corpore ut non localiter ferri. Jam utrum
habeat aliquod corpus eundem hoc corpore exierit
ostendat qui potest. ego autem non puto. Ad spiri-
talia uero peruenitur fertur: It.

CVII

Est prius inferorum substantia. sed ea spirituale arbi-
tror esse non corporale. Nec audiendi sunt qui
affirmant inferos in hac uita explicari: nec esse per-
monstrari. Uiderint enim quae admodum portica sig-
menta inpreceant. Nos ab iustorum scripturarum
diuinarum. qui solus de hac re fides adhibenda est:
recedere non debemus. Quicquam possumus ostendere
illoz quoque sapientes de inferorum substantia mini-
me dubitasse. que post hanc uitam recipit animas
mortuorum. Unde autem subterris esse dicunt inferi:
si corporalia loca non sunt. aut unde inferi appel-
lentur. si subterris non sunt. merito queritur. It.

deo subterris dicunt inferi. ut creduntur. quia
congruenter in spiritu per illas corporum similitudines
sic demonstrantur. ut quoniam defunctorum anime inferi
digne carnis amore peccarunt. hoc eis per illas
corporum similitudines exhibeat. quod ipsi carni mor-
tue solent. ut subterris recondantur. Si autem autem secundum
corpus si ponderis sui ordine teneant inferiora sunt.
omnia grauiora. sic secundum spiritum inferiora sunt omnia
tristiora. de contra iulianus.

CVIII

Si ad matris corpus id quod in ea concipitur peruenit.
ita ut ei pars deputaretur. non baptizaretur infan-
tilis cuius mater baptizata est. aliquo mortis urgente
picto.

cū cū gestaret in utero. Nunc uero cū etiā ipse
baptizatur non itaq; his baptizatus habebit. Non
itaq; ad matris corpus cū esset in utero pertinebat.

CVIII **S**i quicquid in homine. l. i.

Quando baptizatus baptizari et sanctificari putandum
est. dictus est et ipsa in illo baptizari et sanctificari que
in intestinis et uentriculis digestionem corporis digerit.
Dicitur baptizari et sanctificari hominem in matris
utero constitutum. Si ad hoc sacramentum accipiendum
gaudenda necessitas cogit. et ideo baptizari iam non
debere qui nascitur postremo dicturus est. et ipsas bap-
tizari et sanctificari ipsas quando baptizantur agnom.
Ad. contra hereses.

Silente leges inter arma nunc prorsus ad hoc
laborat. aut ad hoc pugnat ut legibus non
seruiat. Leges habent ut uoluntati testatorum in
omnibus pareant. Si quis contra uoluntatem testa-
torum facere uoluerit. careat hereditate. **Ad.**
ad simplicianum. lib. i.

Quis non audeat iniquitatis argui neminem
posse. quod quod sibi debet exigerit. nec eum certe
qui quod ei debetur donare noluerit. Hoc autem
non est in eo qui debitores sunt. sed in
ei cui debet arbitrio. **lib. ii.**

Quod dauid sedens orauit hoc mouet. Cū
et sanctus helias hoc fecerit. quod pluuia oran-
do impetrauit. Quibus ammonem exemplis non
prescriptum quomodo corpus constitatur adoran-
dum animi deo prespagit intentione sua. Nam et
stantes orant sicut scriptum. Publicanus autem longe

stans.

Et iterum gemit; oramus sicut in actibus apostolorum
lugum? & sedentes sicut ecce dauid & helias. Nisi autem
etiam iacentes orarem? non scriptum esset in psalmo.
Luo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis.
stratum meum rigabo. Cum enim quisque oratione querit
collocat membra sicut ei occurrerit accommodata per
tempore positio corporis ad mouendum animum.

Cum autem non querit sed inserit appetit orandi cum aliquo
repente uenit in mentem. quo supplicandi moueat
affectus gemitibus; inenarrabilibus; quocumque modo
inuenierit hominem non est. utique; differenda ora
tio. ut queramus quo secedamus? aut ubi stemus
aut ubi persistamus. Gignit enim sibi mentis intentionis soli
tudinem. & sepe delinquit. Et ad quam celi partem ut
in qua positione corporis membra tempore inuenierit.
Beda de temporibus;

cxiii.

Eudoxia uxor theodosii principis ab ierosolymis
remouit. beatissimi primi martiris stephani reli
quias que in basilica sancti laurentii posite uenerant
secum deferens. It.

Gregori^{maurici.} octauo. x. anno scribens augustino lugdo
nie & ebraice episcopo accepto a sede apostolica pallio.
interropolitano esse debere. dixerunt. It.

Paulus constantinopolitanus patrios apocrisarios
sanctae romane ecclesiae qui ad eius correctionem missi fue
rant. partim carceribus; partim exiliis; partim uerber
ibus afficiens. sed & altare eorum in domo placidie
sacrum inuenerabili oratio subuertens diripuit.
prohibens eos ibidem missas celebrare. Unde sicut
predecessores illi ab apostolica sede iusta depositionis ultione

capitatus est. lē.

cxiii. **T**heodosius archieps. & adrianus pp. abb. im. & que
doctissimus auctaliano: pp. missi britanniam plurimas
ecclesias angloꝝ doctrine ecclesiastice fruge secunda
runt. Equib; theodosi^{di} peccatum iudicia q̄at scilicet
annis p uno q̄q; peccato quis penitere debuit mirabiliter
scripsit. lē.

cxv. **S**ynodus aquilie facta. ob impiciam fidei q̄nā
uniuersale conciliū suscipere diffidit. donec salu
tarib; beati pp. sergii monitis instructa. & ipsa hinc
cūcētis xp̄i ecclesiis annuere consentat. lē.

Quid prauus rex audiens qd̄ saraceni de popu
lata sardinia etiā loca sedarent illa. ubi ossa sei
augustini pp̄e uastacionē barbaroꝝ olī translata
& honorifice fuerant condita. misit & dato mag
no p̄cio accipit & transfudit ea in cinis cū delu
to patri tanto honore recondidit. Eueherius
ad saloniā. de q̄stionib; sup gepesias.

cxvi. **A**pli baptisati intelligendi sunt.
Cū baptisatos eos n̄ penitus manifestat ap̄ia
scripturā significat. Licet quidam hoc intelli
gi illo uelint testimonio quo saluator dicit. Qui
totus est non indiget uelauit. lē sup leuicū

cxvii. **N**ota que de uet̄i testam̄to relinquere. uel que
obseruare debeamus. Respond. Debemus obser
uare mandata que ad corrigendā uitā moresq;
p̄tinent. Relinquere autē ceremonias & ritus
sacrificioꝝ qui figuris atq; umbra futuris cūc
reb; pretulerunt. Iohs viii. de rabi abbati.

cxviii. **E**pta me religiois accepta. diligentiaq; curiositate

feruntur. quasi et di respiris obtentu longius
 a tue p[ro]fessionis proposito. recessisse. Quin potius
 xp[ist]iane religionis regula inuicem deuia[re]t. dū
 scilicet imple uita decessoris n[ost]ri derogare d[omi]nos
 ceris. & ipsius quodam m[od]o carnes rodere conpi
 ris. Quid eni detrahentes faciunt. nisi ut puerbi
 ator inuit carnes aduescendū conferunt. Cū
 eni uita hominū uitupationis morsib[us] laniant.
 Quid aliud agunt m[er]e carnes eor[um] camino m[er]e de
 cerpunt. Quanto ergo p[re]stantius esset te carnes
 potius q[uam] carnes hominū mandere. & ab istis
 potius q[uam] ab illis p[er]petualit[er] abstinere. Et certe
 apl[us] et tuosq[ue] consimiles arguens dicit. Tu q[ui]
 es qui iudicas alienum seruū. suo d[omi]no statim
 cadit. q[uod] si sup[er] quolibet mortali seruandū est.
 Tu quis es qui tanto pontifice talia p[ro]hibere p[re]su
 mis. et temere de eo qui migravit ad d[omi]nū t[em]e
 iudicare contendis? *le*

Ab istis autē pijs membris. quid de tanti culmini
 pontifice sinistram sentire. Cum beato eni
 nodio confessoris cicimensis urb[is] ante scribente
 doceamur. Quia d[omi]n[us] o[mn]ip[ot]ens aut claros ad tanta
 fastigia erigit. aut certe q[ui]s elegit illustrat.
 SVEONO COXCCI.

CXVIII. **O**b iustitiam lumenis ecclesie p[re]sule audientes
 ad ipsius successione[m] satis nob[is] idoneus &
 ap[er]tus p[re]sentū gerulus lictarū walarus nomi
 ne. uisus est q[uod] circa dilectionem tuam ualde
 p[re]camur. ut ita diligenti apud serenissimos filios
 n[ost]ros magnos impatores agit. Q[uod] anteq[uam] fauere

127

pichis episcopo abbati. Simult^{us} p^{er} te ministrat gelle nodum
 missa p^{er}iciore nos adiut. ut in v^{er}u ap^{er}ico
 de loco suspecti p^{er}ici p^{er}etur languat. Temuo
 lentum comitet. Ergo quia inter infestor
 ac inimicissimos absq; certo animarū lucro
 seruū dei habitare non conuenit. Et tā
 beatus ap^{er} gentiū p^{er}icator ne sine lucro
 moretur in spota p^{er} murū diffugit. Quā
 etiā s^{er} benedictus monachie ur^{is} discipline
 rector mores suos cū aliquorū morib; non con
 uenire p^{er}essus. locū dedisse rationabili p^{er}is
 intencione uidet ne scilicet locus daret. Reli
 giositate tuā his ap^{er}icis litteris exhortam. ut p
 amore di n^{ost}roq; prefatū p^{er}brum premissa dūtaxat
 si forsitan opus est rerū saci factione aragmine
 suspiciore illius celle sequestrans. Ubiraciona
 bili ac securi p^{er}uderis minimistio frum constituat.
 quatinus inima videmq; hominis p^{er}mutacione
 & hui^{us} securitas p^{er}mutet. & occasio seuentium
 p^{er}mat. & deuotionis tue obedientia circa sede
 scām ap^{er}icam sicut nos credim^{us} palam omib; indi
 cet. DE CIVILI EXCOMMUNICATO IOH. VIII.

Tu in contemptū s^{er} sedis ap^{er}icæ missos ei qui
 gloriosis regib; micti decent potant. ut humū
 culis. & uir asaracenis a malistanorū miseratione
 adpictū ut credim^{us} caietanorū redeptus. non solū
 muriis asceisti. uerum etiā testamētū di scilicet
 ap^{er}icā eptam sacrilegus concidisti. & excommuni
 cante scissimo. pp. anathema dicere canino gut
 ture puracissimus p^{er}supsisti.

MARINO & PULCHARI LOHS.

Sed & p̄m̄ens ur̄e fidelitati uob̄ inuicem
ut cū aliquib; nauib; ur̄os milites robustissimos
p̄sentialit̄ destinētis. Qui quadraginta saracenis
qui dudū agros n̄roz marib; itmare fugere.
Quiq; postea trestrium n̄roz militū respoli
asti armis om̄ib; uirtute innotas curcellati
bulis euaserunt. Una cū n̄ris p̄destrib; adpre
hendant. quia nos p̄tallis saracenis dromones
n̄ros fatigare nolum̄. dū de uob̄ considere sic
& ipsi uelle dicimini p̄uocam̄ modis om̄ib;
confidentes quia si obedientie ur̄e constanciā.
& fidei puritatē cū uirtutis efficacia contra
scām ap̄licam eccliam romanā amodo sente
rim̄. non solum de his tributis quib; uos ult̄
consuetudinē p̄regauatos dicim̄ inquitum rācio
postulauerit p̄reguabim̄. Ceterum etiā ut p̄p̄i
sc̄i petri famuli t̄ra mariq; uos cueri dño con
fortante studebim̄. KAROLO REGI.

Auidius & ardentius solito que tua non fue
rant surripuisti. & ab imet inflectere
uoluisti. adeo ut regnū pie recordationis lotha
rii quondā xp̄ianissimi p̄ncipis qd̄ dilectissimo
filio n̄ro piissimo impatori ludouico repat̄no
ut fr̄no uire debet̄ hactenus teneas. & quasi
tocius consanguineæ affectionis oblitus. uis om̄e
sibi competens non uire possidas non uire pos
sidentis quasi de re necessaria. nos qui t̄i sollicitu
dinis diuina p̄udentia sicut sedis facti sumus
heredes. Te salubrib; monendū affatib; ducim̄.

& tanta iniusticia conpeſcendum epe pium
arbitramur debemus quipe in labore ſuccede-
re. cui pfecto licet meritis impares ſucceſſim⁹ in hono-
res. Neq; enī pium ſtudiu ei⁹ conuenit in nob⁹
deſicere. Q ſcilicet ppatrib; natū ſiliū pncipatū reſolu-
tū eundeq; cū illo pcepim⁹. Non ſolum autē
pncipatum ſed & pondus auctoritatis & totū cenſu-
rā iudicii atq; digne factis animaduersionis in-
ferendę conſtituti ſumus q non obaudiunt potes-
tate. Inpntum ſcilicet habentes ſcdm aplm om̄em
uleſci pſus inobedientiam. **lc**

Si qd non credim⁹ pudorēq; regum non decet
preſentia pontificū nr̄i monita que patno
anob⁹ pferunt affectu ſp̄nenda & non audienda
iudicaueris. nos auxiliante dño que facit dñs &
deceſſor nr̄ ſcē memorie adrianus pp̄ cepit. Nec
tamen ppter continuas infirmitates ſuas pſent
totis conſumere virib; ſitagemus. Quin potius
& ſineceſſitas imparit p nos accedentes qui impu-
lenitatis inſtruentes audiri veſpiciū murgant
aplice fateam⁹ uementi auctore deo ſupplebim⁹.
MICHAELI REGI BULGARIA. iohs. viii.

Scrutamini ſacras eccleſiasticas immente ſcriptas
& pfecto non ignorabitis qd deus om̄p^{licet} uniuersam
eccleſiam ſibi ut ſponſam coniunxerit. quā
ſine macula exhibuerit. ea tam parē quā eē p̄n-
cipulē ſedēq; petri uocari decernit peculiari. noluit
penitus habere maculā aut rugam aut aliquid
hui⁹ modi. Quā ſcilicet ipſe ſanguine ſuo dedicauit
poſtq auctorem ei⁹ celeſti patrem reuelante cognouit.

Si grecorum perfidia . 17.

se se argeione uia que in nostra utique diocesi posita est. ut antiqua scripta demonstrant minime cohibuerit. scitote quia patriarcham ignatium qui sedis nostre fauore thronum recepit denuo depositioni tamque uolentem aut temerarium submittimus. et episcopos ac presbiteros grecorum qui illic inueniuntur. non solum depositioni uerumetiam et anathemati subigimus. Nam et ex maxima parte phociani dicuntur et manus inpositionis uel communionis et sensus. sed et uos quoque apostatas. et re fugas et reuersarios. et uirum corruptores professionum una cum illis anathematis uinculis innodauimus. Et cum ipso quem imitatus estis diabolo qui ab initio mendax et inuentus non sit. portionem uiram locauimus. iohanni archiepiscopo.

RAVENNE.

Mortuos suscitasse christum legimus. in scelerum obstinatione tabefactos absoluisse non legimus. ad mentem reducimus. DOXA GOI
qualiter greca falsitas. bulgarorum nobis uire penitentie patriam periguitum quem nos recuperaueramus occupare non timuit. qui frequenter ob hoc excommunicatur. non solum non quieuit. uerumetiam illuc quendam scismaticeum sub nomine archiepiscopi destinauit. iohannis viii sophroneste fecimus.

Multorum relatione didicimus te ad discidium patrie alienigenas uiros appetere. Et cum debuisses ut pote post discessum beniuoli tibi uiri. sub sacro uelamine castimoniam perficere. tu contra tui nominis famam contraque contraque fiduciam quam inter uir tuus

qui te sibi heradem reliquit dicitur absoluisse: inuent
domib; ac prediis alienarum dieris gentium alienigenas
copulas anelare quod apparet quia te superius iam constat
fuisse apostolicis conuentibus expositis. Et non solum alienigenis
nostratim copulas non punitere: quin potius si que
contracte sunt ad id strenuissimum impatore kmo filio
nostro continuo dissociandas esse. Iure sane auctoritate
dei omnipotentis eorumque apostolorum principum & nostra
precipimus: ut accepto uiginti dierum spacio. aut
extinctis; cum consensu ordinantiū atque callensium uirū
legitima seditione suscipias. Aut si fide defuncto
uino tuo seruasse appetas sub sacro uelamine casti
moniam carnis punitas: aut certe tecum his quib; te
commisimus in tantam presentiam uenias. sciens nisi inter
prelatū placitū. aut uirū. aut sacrū uelam aut ad
nos ueniendi iter suscepis: te cum omnibus fautoribus
tuis usque quouenias omni communione suspensum.
ANGESEGE IANPATRICI. IOHES. VIII.

Siquidem cum uirtute dei melius qua cauetam
que nostra sunt defendemus & illorum in nullo penitus
indigemus. Promones uidelicet cum ceteris nauibus constru
entes & cetera uasa bellica. et apparatus quoniam potius &
ipsos animos hominum preparentes & aduersus hosti

les incursum indefinenter armantes. LEXO EPO.

Sipse deo datus & gregorius. IOHES. VIII.

Statim iam tempore ad nos uenire & omnia iuste
atque canonice emendare contempserit. grauioribus eos
preceui anathematis uinculis innodabimus. eorumque scri
pta & excommunicationes & anathemata scribentes
ante sacratissimam beatam petri imaginem suspendemus?

ut omib; de toto mundo ad limina aplica uenien-
tib; illoz sic nota iniquitas & consuetudo sit romane
ecclie uideant ex tunc. *ROSTAINO ELO.*

Acto penitentiator

Adum in isto seruicio fidelit' exequaret: que-
dam uirum feminam sibi desponsatam querit
rapuisse. & ideo fr'uitas eia nra auct'ortate
suffulta. suffraganeos suos ep'os penitentialit' conuo-
cet. h'iq; unanimi sententia si sponsa huic rap-
tor non reddidit: tam id qua rapta omni co-

Immunione priuent'. *LIVIBIO ARCHIEPO.*

Hengel'rudum uxore bonis
moueret non solum excommunicatione que
affr'na societate sepat. sed & anathemate qd
ab ipso corpore xpi qd: ecclia recidet crebro
peustam. *LYDO CILCO AEO.*

Nemo aut' de annoz numero resultandi
sumat fomentum. Quia scia roma cui deo
auctore seruimus ecclia: priuilegia sua que
infirma petri stabilitatis petra suscepit. nullis
temporib; angustatur. nullis regnoz particionib;
preiudicat'. **S**ed & uenerande romane leges
diuinitus p' ora p'ioz p'ncipum p'mulgate: reru
ei' p'scriptione non nisi post centu annos admit-
tunt. *GOZILI COMITI.*

Porro eos qui uxores suas admiser' uel ad ali-
as illis uiuentib; nuptias migrauer' ta diu
cu consentaneis excommunicauim'. quo usq;
posteriorib; remotis priores penitendo receperunt
Sicut eni nuptie ad deo. ita diuorciu a diabolo:

testis s^co augustino repai qd emi coniunxit d^s homo
non speret. Precipue cu hec consuetudo ex paganor^{um}
more remanserit. quor^{um} intalib^{us} non aliis nisi ip
se diabolus magist^r erat & auctor. *omne op^{er}o
d^eci. iohs. vii.*

Patri illi absoluti & iagi ex omi loco aduenientes
quidam ecclesiastica contra canones officia pagunt.
Immo numerosa cu sint a sephali scelera contra
dei p^rcepta comittunt. Tot illi coacti.

Prudenter ur^{um} stude ac p^ruide. ut duo uiri illi
qui uxores suas quas d^s illis p^rparauit & iunxit.
abiecerunt eas repellere minime p^rmittant^r q^{ui}a
impie. ut qd auctore deo legali fide copulati
sunt p^rhumano libitu immo fraude diabolica se
parent^r. *AL VINO AREFFI EPO.*

Ne mureris quia dirim^{us} te agente sede affre
nro methodio recipienda. quia p^rfecto dignu^m
ut tu qui fuisti c^{ui} auctor directionis. sis officii con
misi causa receptoris. *Paylo epo. iohs viii*

Ipse nosti ogtossissime rex. qd panonica diocesis
aplice sedi sit subiecta licet bellica clades tam
ad tempus ab illa subtraxerit. & gladius adhora ho
stilis subduxerit. uerum reddita ecclⁱis pace red
di debuerunt. & una que cu pace reddita tyrannic^{us}
unicuiq^{ue} furor ademerat. Id ipsum s^co papa leone
in decretis canonicis cu de reintegrando nuptiaru sede
senberet inuente ac dicente remotis malis que
hostilitas intulit unicuiq^{ue} id qd legitime habuit
reformet^r. *It*

Si de annoz. numero forte causat^r fiat ludouic^{us} rex.

quia inter xpianos & eos qui uni fidei sunt numer^o
certus affixus ē. Ceterum ubi paganorū & incredulorū
fuit in causa ē. quanta libet prestant uiri non pre
iudicat eccliarū que corporalia nescientes arma solū
dñm & spūguatorē suū quando ei placuerit mitteri
patientē expectant. lē

Oie ergo eis ego quidē ad sedem ei⁹ qui p te um
perulit annos recipiendā non ad iudiciū sup diocesim
destinatus sum subeundū. Et certe scdm decretalia
instituta prius cu te inuestiri conuenit epi. & post
modū ad rationē adduci. ut scilicet uestitus uirib;
pannū & dimidiū resupcis. addiffimendam causā
suam accedat. Porro si alium cū hermerico iudiciū
cum epo nro metholio mire uoluerit. dicadeos.
uos sine canonica sententia dāpnasti epīm aplicā se
de missum carceri mancipantes. & colaphis affli
gentes & a sacro ministerio separantes. & a sede
trib; annis pellentes. aplicā sedē ipsū triennū
plurimis missis & eplis pclamantē. Non estis ad
iudiciū conuenire dignati. qđ profecto semp subē
fugere curastis. & nunc sine sede aplicā iudiciū
uos querere simulastis. Cum ego ad hoc missus si
ut tanto uos tēpore ad uinis ministeriū separē
quanto uos eundē uenerabilē uirū. amissio
sacro cessare coegistis. & ipse tanto tēpore credito
sibi epātū inconcusso ac sine questione fruāt.
quanto constat illū uob facientib; eo fuisse puatū.
Sicque demū si habueritis inuicē conueniastis
& corā sede aplicā pars audiatur & iudicet utraq;
presertim cū int archiepos causa uersetur. & conueniastis

non sit. ut inter utrumq; alius sine patriarcha iudex
inueniat. Nam & integritas minorum sacri cano-
nicis ad sedem ubi est. maior auctoritas partes desti-
nare possunt. le

De suscipias occasione excusationis prohibente te
ut fratrem nostrum mecholium transire ad penes pulchri
sive bella precendant. sive inimicitias cogitant.
Qui enim se peccati sunt. pacifici sunt. & quocumq;
ierint bellis apud minorum utilitate minime con-
sent. Ceterum preuide. ac de separatione conui-
gatorum maxima cura assumes. ita ut qui ad suscepi-
one sedis apostolice litterarum separati sunt in culpa te
reducant. prores uxores una cum conuicta peniten-
tia dimissis quas post modum sunt sortiti quod si no-
luerint extra ecclesiam eos facito una cum his qui eos
in communionem recipiunt donec emendent.
De peccatoribus uero latari monachi uide ut secundum
apostolorum canones a uobis iudicium proferat. lohs viii.
heroxerico eio. lohs viii.

No deflenda prauitate tua. non nisi fonte
lacrimarum ut propheta ieremias sufficere credimus.
Cui enim ut non dicam episcopi seculariscumq; immo
tyranniseueria clementias tua non excessit. ut bes-
tiale feritatem non transcendit. fratrem & coepiscopum nostrum
mecholium carceribus penitus afficiens. & subdiuo
diutius acerissima hiemis & nimborum immanitate
castigans atq; ab ecclesia sibi commissa regimine subtra-
hens. & adeo inhumanam ueniens. ut inter ipsorum consi-
lium tractum equino flagello percuteres nisi prohiberet
ab aliis. Sunt rogo hec episcopi cui nimirum dignitas si

excesserit: maiora consuevit crimina. O epus
epo talia inferre et aplice aplice sedis manu a
crato et latere destinato. Nolimus tam nunc ex
agitare que gesseris. ne cogam indifferentem p mul
gare qd conuenit. Veru dei omnipotentis et beator
pncipum aploz petri et pauli atq nre medioerita
tis auctoritate in eam communione xpi multioz
et consacerdotu tuoz puam. et nisi cupis nri paulo
uenerabi epo ut eu ead scilicet frē nro metholio
romam cum ipso audiendus occurreris. non de ere
uista dāpnatio. ubi tal et tanta fuerit inuenta
presumptio. nec pondus aplice sedis auctoritatis
frustabit. ubi tam grauis mol prauiatū immen
sitas complabit. **ANCI. EPO. IOHES VII.**

Audaci tua et presumptio non solum nubes sed et
ipso celos transcendit. Usurpasti enim abi uices
aplice sedis et quasi patriarcha de archiepo tibi iu
dicium iudicasti. Immo quod est grauius firm
tuū methodium pannonicū archiepū legatione
aplice sedis adfuentes fungente. tyrannice magis
q canonice tractans. nec pbroz qui penes te rep
ti sunt iudicasti dignum consensu. quod non nisi in
contumeliam sedis aplice perpetrasti. Quin etiam
precente illo sacris canonib; edocentib; ipsius scē sedis
iudiciū concedi minime permisisti. sed meum cū seq
cib; tuis et sociis quasi sententiam protulisti. a diuinis
celebrandisq; officiis illum sequestrans. carceri ma
cipasti. insup et cum ipsum scī petri hominē esse et
diceres ad ut patrimonii in germania sita cura gere
res. istius frūs et coepi quin potius et missi nri deq

de quo nobis maior cura debebatur: uincula & insecutiones non solum ut fidelis minime nunciasti. sed
rome super eo interrogareris anris te illu nosse men
tando negasti. Cum cunctaru afflictionu sibi a
iurib; illataru ipse incensor ipse instigator. imo
ipse fueris auctor. De quib; omib; nisi a deo fur
rit eidem uenerandi epi consericio sana effecta.
ut ipse possit omne suam obliuioni prope deum in
iuriam tradere. romam ratione redditurus indis
ferent occurrere. Alioquin post mense septembri
tandiu communicandi nulla habeas omnino licen
centiam q̄ diu non obediendo tua erga nos ostendis
pernaciam. ad filicis in genseay ep̄ay apinone.

Precamur ut optimu organu cu trasice qui hoc &
moderari & facere ad omem modulationis efficaciam
possit. ad instructione musice discipline nobis aut
deferat cu eisdē redditib; aut transmittat. quatinus
du uile metallu musu sc̄e sedis aplice conferre fer
tinas annosa tibi memore cheronomia studiosi
ad quas. & aurea regni celestis munera spiritalit
omino capessas.

LUDOUICO IMPERATORI

Quidam sane se monachus dei seruus adelpheus
homine de monastio sc̄i benedicti uob̄ comen
p̄ defensionis gra hoc nre humilitati innotuit.
p̄ quo letas ad abbate ei t̄tari studiu destinare.
quatin' suum honore p̄ dei amore & uro sicut p̄mo
habuit reddere non p̄mitteret sed oblatu dei amo
ris & nrm ueruzq; non solum quia his nri monas
aure accomodare contempsit. uerum etia eundē
dei seruū multas affecit contumeliis. quaproptere

animauertat gl'ia tua. sine supb; & contumax est.
dum adhuc sup eos esset putas quales erunt post
ur'm discessum. Queso tam ut eandē ad elp'tum
adiuuare dignemini. ut merito gaudeant cōs q
ad ur'm confugium ueniunt. qm̄ ecce iam cū p'p'is
inter p'predicto epl'as missem'. nobis om̄ino obli
dire neglexit. Idēq; nisi hoc continuo emendauit
rit. extra eccl'iam eū recorre faciemus;

BERTOLTO archiepo. ioh's. viii.

Cognoscentes religiositatem tuam cōtra mēdiciū
sedis aplice fuisse p'motam. p'posuimus te inter ep'os
non ēē. numerandum. donec m'p'sentia posicus osten
deris canonicē consecratus sed quia dilex'tū filiū nr'm
impatorē. p'tuo negotio cotidianis precib; nimium
p'atam' importunum p'uectionis tue p'mordia lim
ter quidem scrutanda sed indiscussa nullo mō relinquit
da cognouim'. Et tēto deuotioni tue aplice auctori
te p'cipimus. ut excepta causa corporis in h'c ita
tis. nullo modo romam uenire poss' possis. Itaque
infirmittate detentus p'temet uenire nequiemus
nec uis circa scām romanā eccl'iam dilectissimāq;
filiū nr'm impium tam deuot' q' fidelis. Ita ut in dis
trictos eccl'ie tue legatos uolum' transmittas. ut & sup
p'motione tua. & sup tue fidei regula nob' satisfac
re uice tua p'ualeant. Quatin' & in canonico exami
ne. quo in spulenticatis causam tuā decreuim'. inre
prehensibilē p'motus appareas. & pallium quod
a nobis postulas sine ulla dilatione p'cipias. Itaq; si
satis industrios nobq; placabiles uirōs p' totā octobē
future septimę indictionis non miseris. n' suscepū

illis dilectissimis.

principib. Sardiniæ

unū est. unde uos modicum patris more
debeam⁹ monere. qđ nisi emendaueritis. grande
peccatū incurritis. Et ob hoc sicut spatis n̄ lucras.
magis uob⁹ dāpna augebitis. Igit⁹ grecorū studiis
sicut didicim⁹ multi apaganis captiuū. sublati iturū
parab⁹. uenundant. & aūq; epi. subiugo serui-
tutis tenent. cū constet pium & sc̄m ēē uelut xpi-
anos decet. ut cū eos uideret ab ipsis grecis emorunt.
p amore xpi liberos ēē dimittant. & n̄ ab hominib⁹.
s; ab ipso dño nro ihu xpo mercede accipiant. Vn
uos exhortam⁹. & patris amore p̄cipim⁹. ut cū cap-
tiuos aliquis ab ipsis redemeritis. p salute anime
nr̄e liberos eos abire sinatis.

plenius. qd

refat⁹ archiep̄s q̄
cūct constantinū ep̄m temere ordinare. q̄ amo-
dix fuit ciuitas nr̄a sine auctoritate p̄sūpsit.
I Non mediocrit̄ arguendus ē. q̄re a capite hoc
a sede sc̄i petri dissentiat. i q̄re & ieiunio sabati
& de celebratione. iiii. temporū p̄tinacit̄ agat. cū
i de ieiunio om̄is sabati beat⁹ papa siluest⁹ grecos
conuicerit. & apli sexta feria & sabato ieiunauerint
& sc̄i pappā innocentī sup hoc capitulū in suis de-
cretalib⁹ instituerit.

illas tūc dilectionis quodā p̄sbito deferente
suscepim⁹. & q̄ta ecclia tibi ad regendū cōmissa paci-
at⁹ ecclia d̄serimur. cognoscentes nimū p̄dolum⁹.
Quippe que sic asseueras iā amulco c̄p̄r ep̄o qui
& p̄cē dicit semiuuo m̄bris om̄ib⁹. destituito ac
sensu iacente sine ep̄ali munistio exant. i sine

xpianitatis officio q̄si uiduata consistit. Unde q̄
nos consulere decreuistis qd te oporteat agere nos
se deuotione qua q̄a patnas tradiciones inuolabi
les conseruare studentes. aliud consiliū int̄m n̄
inuenim⁹. nisi ut tandiu sustineas qdū. aut ipse
ep̄s ip̄m exhalet extremū. Aut certe synodice p̄fite
at. se ep̄ale non posse p̄agere ministeriū rationa
bile causam exponens. Alia autē ut uno uiuen
te ep̄o aliis in ei⁹ loco subroget. nec canonica aucto
ritas dicat. nec consuetudo hui⁹ romane eccl̄ie de
monstrat. nec ipsa n̄ra meminit aetas. Quo circa
si diuino iudicio unū edūob; p̄dictis acciderit. tunc
rite dño annuente consecrari canonice potis. & apli
ca auctoritate benedictionib; ep̄alib; decorari.

h̄ p̄fect⁹ est.

cui tantū pally donū auferē. nec potest ēē firm⁹
sue p̄fect⁹. qui hui⁹ sacri non fuerit indumenti
collatione firm⁹. & integer. ac hoc neminē p̄fec
to potit stabilire. t̄ alicui⁹ dignitatis dona statuere.
qui hui⁹ religiosi habit⁹ munere defraudat. ad
tante p̄fectionis p̄uilegiū p̄uenire non meruit.

Sane accusator scōz patrū regulis institutus causā ad
nos ut pote ad p̄matē dyoceses detulit. Quarū uide
licet nosq; disciplinis edocti a s̄ina compage suspenden
dum censum⁹. nisi ad causā tuā dicendū l̄tis n̄ris euo
cat⁹. intra spaciū unū mensis siue duoz min⁹ occur
reris. ex ea uidelicet die supputandoz quā p̄sentes
accepis apices. Siquid nulli fas ē. metropolitanoz
nisi p̄matib; quos alias patriarchas nouim⁹ appellari.
dirimenci ut dissimendi negotia. Quāob̄re hosq;

aduersus metropolitanos querela habent. apte scē
uniūsal calcedonensis synod^{us} adp^{re}mate^m diocesanos inu
it. Que itaq; cause sunt q^ub^{us} phibiti optatū palliū
non conferre neq^{ue}unt. Q^{ui}a scit^{ur} q^ua ut p^{re}dic^{um} p^{re}uac
tionis tue p^{ri}mo dia ualde rephensibilia referunt.
q^ud oportet instanti satisfactione purgari. p^{re}sertim
cū adp^{re}sonam respicit. non ad res q^uimonie hui^{us} ob
iectū. Altam ū q^u fidei tue paginā min^{us} oporteat cō
tinere cognouim^{us}. Cū uidelicet nullā mea scārum
uniūsalū synodo^{rum} in q^ub^{us} fidei n^{ost}re simbolū continet^{ur}
nec decretalū pontificū romano^{rum} constituto^{rum} scdm
more feceris mencione^m. sed nec illa p^{er} subscripcione^m
munueris. nec q^ud aliquē hanc iure iure iurando
firmandā miseris. penit^{entia} indicaueris.

ecce greco^{rum} impato^{rum}

aplice sedis decretis obte^{perat}. ita ut et ipso^{rum} patri
archarum siue casu siue statu. ad ipsi^{us} sentencie
modet^{ur} intantū. Ecce om^{nes} fidelium ubiq; cet^{er}
gaudent. si in controu^{er}sis ubiq; n^{on}nunq^{ue} accidentib;
ei meruerint adipisci decretū.

recta i^{ure} sublimitati palmā p^{er}benedictione^m
aplica iuxta more^m dirigit^{ur}. & q^u p^{er} hanc op
tam^{us} uict^{rici} dext^{re} i^{ure} diuinit^{is} conferri triūphū
aplo^{rum} p^{ri}ncipum p^{er}ib; mereamini. ibic infinita gau
dia beneu^{ol}uendo transire & in et^{er}nū cū s^{an}ctis p^{er}petua
p^{ri}ma posside^{re}.

upen^{us} indū p^{ro}b^{us} q^u capta auctoritate rano
nica auctoritate a suo tantū ep^{iscop}o. & ac^{com}presb^{iter}is pu
tatis eē depositū tantū m^{ag}ist^{rum} iudicant^{ur} ab in se da
ta sententia eē in^{im}munē q^u tal^{is} p^{re}sumpcio n^{on} aplica.

misericordia pueniret. n̄ debuerat. et multa tam q̄a
nemo ante audientiam iudicari debet ad iunctis
sex ep̄is cū ep̄o p̄d. aut a testib. conuictis aut iudica
ri debet p̄br. q̄cūq; confessus. Verum tam̄ contra
sacro canones in eū ut dixim̄ illatā sententiā cassatā
re penit. tuncientes eund p̄br. in p̄po honori et
ḡdū restituim̄. & ei om̄em inc̄m ministrandi li
cenciā tribuim̄. Sane si fuerit qd̄ illū accusat. q̄
sic eū iniuste dāpnari nolum̄. ita rāppacione cri
minis illū iustificare concepim̄. Cū uob ep̄s fue
rit cōsecrat. tunc aduincto sibi certo numero
colligari. ipse p̄br. aut conuict. dāpnat. aut si
i. innocens rept. fuerit causa ei canonice t̄minet
q̄a non statim q̄ accusat reuise. sed qui conuincit
criminos. Porro de illis p̄bris q̄ tempore sc̄ssimi
decessoris n̄ri donni pape nicolai excommunicati
sacru mistium contingere p̄suerint. ipsi in se
dāpnacionis sicut sc̄i canones statuunt sententiā
inculer. tam q̄a misericordia ap̄lica uerū solet p̄sta
re cōrectis ob multitudinē m̄is. illi hanc indul
genciā exhibem̄. ut sc̄i comunione saginati student
trib. continuis annis p̄pdomadā om̄i sc̄da. & sexta
feria. aut acceto aut auiuo penitus ieiunare. &
ultra lugenda nequaq; conuicti.

m

sic audiūm̄ fornicationis peccatū maxime
regnat. eoq̄d̄ seimoniales & deo deuotas feminas. utq;
de p̄pa consanguinitate homines regni n̄ri ultra
sc̄i gregori statutū nouello tunc poplo necessario
mandatū uxores ducere p̄sumant. qd̄ mirum

qd̄ celusq̄ueq; delictum. his aplatus n̄r̄i l̄ttis om̄s
q̄ subire n̄ro existunt tam laicos q̄ etiā clericos a
m̄ & deinceps cauere. ac pp̄am factis poenitencia
digne p̄agere. i. ultra talia numq; committere mo
nem. hortam̄. atq; p̄cipim̄. Qd̄ si uob̄ hoc impium
malū emendare fortass̄ q̄ue uidet̄. p̄ quo talia fūsi
netis adūsa n̄re pat̄nitati ur̄is ignotesce l̄tteris. ut
aplice sedis eos qui tali nefario ope eneruit iacent
corripiam. & modis om̄ib; arguam̄ decretis.

It̄go sup̄ apli petri constanciam xpc̄ edificauit
aeccliam constat om̄ino q̄a q̄abei unitate discesserit
regni celestis Ianuam non intrabit. ipse et enī uer̄a
ueridica p̄decessoris n̄ri sententia in sede sua specialit̄
uiuere. & p̄sides & p̄ucessor̄ suor̄ organa. p̄ totū mun
di latitudine p̄ meritor̄ ordine ligacionis aut ab
solucionis sententias p̄petualit̄ modat̄. nec habet in
singularitatis p̄uilegio locum. quē aptor̄ p̄ncipem
om̄s aeccl̄e dei uniūsitas cū suo coap̄lo conficit̄. An
non k̄m̄ filij ur̄is in temporib; ut uer̄a t̄m̄eam̄. hec
sca eccl̄a photiū repulit. & ignaciū restaurauit. n̄qd̄
n̄ uident oculi ur̄i. & aures ur̄e audier̄ iudicium
ab aplice sede placū. ab om̄ib; patriarcharū sedib; in
conūribilit̄ eē susceptū. Qd̄ si solutionis ignacy ab
aplica ut dixim̄ sede placū a nemine refutari potuit.
constat q̄ & obligacionis sententia ab ead̄ sede aplica
p̄ mulgata resoluū minime p̄ualebit. Sub ea enim
condicione ignacius an̄r̄is p̄decessorib; solut̄ est. ut si p̄
bulgarū qd̄ neq; photiū ille t̄ptauerat. aliq̄ cont̄ uita
aplica t̄ptauisset sub p̄stine dāpnacionis sue sententia

nichilomin⁹ pmaneret. Aut g^o in bulgaria cont^{ra} insti-
tutionē sedis aplice nil temptans uere solut⁹ ē. aut si
ceptauerit p^{ri}mis utiq; laqueis inretitus ē. Hinc est
qd^o sedis aplice cor q^{uo}b^{us} a grecis directi sunt in ep^oz
numero minime recipit. quin immo in depositionē
illoz corq; mittentiu anathema dicere n^{on} resipuerit
cito disponit ut q^{ui} salubrib; adq^{ue}scere montes differ-
n^{on} ē qd^o dicunt^{ur} epⁱ ueracit^{er} uideant^{ur}. Itē. Si enī ab his
quos nos excommunicatos habem⁹ sacramta quicūq;
susceperit. constat q^{uia} non ydolatria ut catholici esset
s; ut scismathici efficeremini. relig^{io}se uidemini;

ciat g^o uita unanimis in xpo dilectio. q^{uia} p^{re}sens
ich^{ar} religiosus p^{ro}b^{er} sedens aplice aduent^{us} reculit ponti-
ficio n^{ost}ro qd^o dū qdam de conspiratorib; cont^{ra} suū seni-
orē domagoi uidelicet ducē selauoz apud eū post de-
tectionē criminis fecisset confugū. innotescens scilicet
isti. q^{uo}ntū eund^{em} ducē punire cū alijs meditat⁹ esset.
hic p^{ro} fidelitate sui senioris iam dicti uidelicet domagoi
ducis. i causa senioris p^{ro}palare. & hunc de reatu excusare
apud eū p^{ro}prio incedendo spauerit ad eund^{em} seniorem
suū accedens rogauerit. ut ei uita concedere dignaret^{ur}.
Ille ū sicut hic asseruit. uita ei concessit. Sed post mo-
dū cū hic ipse p^{ro}b^{er} iam dicti sui senioris seruicij occu-
pat⁹ esset. in ist^{ius} absētia p^{ro}fac⁹ dux oblitus p^{ro}missionis
sue ipsū hominē p^{ri}mu uisit⁹. & uita q^{uam} p^{ri}mu conces-
serat abstulit. Hui^{us} rei grā sepe dicto p^{ro}b^{er}o ab officio suo
ultero cessante. postq^{uo} nob^{is} causā huicemodi p^{ro}palabit^{ur}.
decreum⁹ illū si ita ē. i consuetudine ei^{us} sup^{er} hoc minime
illū rephendit. Pristino officio & minist^{er}io libius uti.

uerbū p̄dicationis in p̄p̄lo iuxta moīē sacerdotis in
omib; exercere. Vnde cōmuniōe n̄ra sagmatū ūra fuit
se unanimitas n̄ ignoret. quē si alit̄ se res non habuerit
i ūrē cōmuniōis habe sociū. & grad⁹ sui officio dedicati
quī putam⁹ incunctantē retinere potestis.

iū qd̄ ab sit

cōm. uitam tuā insidiantes reppereris. non mortis
sed temporalis exilij cō religatione castiga. qm̄ dū ris p̄
p̄c̄ dñi pecceris. q̄s ipso tibi tradidit. ille te ab eis illesi
custodiat. q̄ p̄salute om̄ium crucis supplicij minime re
sistat. P̄pt̄ea deuotionis tue studiū exortam. ut con
tra marinos latrunculos q̄ sub p̄textu tui nominis in
xp̄icolas debacant̄ tanto uehementi⁹ accendant. q̄d illoz
p̄uitate famam tui nominis offuscata fuisse cognoscat.
Qm̄ licet credi possit. qd̄ te nolente illi nauigantib;
insidient. q̄a te cōp̄m̄ posse dicunt. n̄ eos cōp̄sseris
innoxii non habebis. Scriptū q̄ppe ē. q̄ crimina cū pot
erindare n̄ corrigit. ipse cōmittit.

lurmoꝝ relatu.

quedā de ignacy constantinopoleos patriarche fr̄nita
te audiuim⁹. que sacerdotalib; officiis congruere non
agnoscunt. que ideo credenda putam⁹. q̄ capud suū
erigere. cōt̄ scām ap̄licam eccl̄iam. a qua ep̄at⁹ sortit⁹
est dignitatē non dubitauit. cū contra om̄ium patrū
p̄hibit⁹ inuade ausu temerario p̄sūpsit nouā bulgaroz
gentē beati petri celestis regni clauigeri. i pauli gentium
doctoris p̄cib; diuinit⁹ illustratam. & p̄ ap̄lica sedis le
gatos ad fidē xp̄i conuēsam & scō abluta baptismate.
Decuerat enī p̄p̄is eū fore contentū liminib;. & n̄
extollentē comū aliena appetē. & alienos timos in

inuadendo decipe. Verū quia hec alijs p̄sūptionib;
molic. & adde. nēcessario eū uocare duxim. & aplice
sedici auctore p̄idem. p̄sentari sanem. q̄m de his
& alijs p̄cessib; racione reddere ualeat.

elatiū ē nob qd̄ q̄sdā fortis regni quondā diue memo
rie lotharii impatoris inconuenientē retineatis. & uro
publici cont̄ omne iusticiā disponatis. Ipsū siq̄d regnū
pat̄no atq; s̄no iure p̄ssimo. & adeo conseruando don
no ludouico sep̄ augusto. qd̄ & uos latere non credim.
multis modis debet. Et uos q̄re t̄mines quos p̄ssu
er̄ patres ur̄i transgrediamini. contra fas retinendo
mitam. An ignoratis qd̄ tā ipse lotharij impatoris. &
dilectus fili n̄r ludouic⁹ genitor ur̄ atq; karol⁹ ur̄
reges int̄ se diuisione fecerint. i sibi & filijs suis sin
gulas m̄tas adinuicē conseruantes. & amicitia mu
tua custodirent. & nemo eorū s̄nā forte t̄nsilirent.
Qd̄ non uerb⁹ sed etiā iuram̄to sit tempore illo polli
cit. ipsūq; iuram̄tū ut remoueri non posset. sed
aplice. ut illa sup̄ hoc esset postiori tēpore testis. & iu
dix unanimē transmiser̄. et n̄ solū in archiue
n̄re ecclē nunc manet reconditū. uerū etiā ut
ualior⁹ robustiq; pactū ipsū iure uitando habitū.
p̄maneret. sinodica conuenticio definiuit. Unde
ut p̄uideat uos immo p̄creat. qd̄ genitor ur̄ xp̄ianis
sim⁹ rex simul cū illis iurauerit. & nunc uelitis ut
de amico dī inimicus q̄ absit nom̄ dīi p̄ietando
constituat. Verū tam̄ ille q̄ non est sue uoluntatis.
ab hoc neuo peccati erit fortassis immunis. Vos uere
cauere oportet ne moriamini in delicto isto. i. amicitis

floresunt nobilissime iuuentutis. Hui rei grā monemur
hortamur. ut q̄ de p̄scripto regno tenetis continuo dese-
rat. ab inuasiōe illa cessetis. & nullā ordinatiōē
nullaq; potestate uob uindicare conemini. q̄an-
id serenissimū imp̄r que sua sunt suo more dispense-
& diuinitus iuxta qd̄ placuit sibi disponat. Sed &
hoc inēdicimur. ac modis omib; inhibemur. ut cū ali-
q̄b; hominib; p̄diminutione iā facti regni donni im-
patoris pactū aliqd̄ non meatis. lē. Ne tacendo pe-
uiris fauere uideamur. si qd̄ absit p̄ contrietate regni
donni impatoris cū aliq̄ homine pactū q̄cūq; pepi-
geritis. et sortis ipsi regni minime reddat aq̄ueritis.
aut in eis aliq̄ ordinatiōē facere deinceps p̄sueritis.
scitis uos auctoritate ap̄lica comunione eccl̄astica
sic contemptores atq; peuiros p̄uatos. q̄a reuera sicut
peccatū adiolandi. repugnare. & crim̄ ydolatrie nol-
le adq̄escere. Vnde necesse ē ut ferro excidant uulne-
ra. que fontem n̄ senserint medicinam.

ep̄rato ep̄o significasti. ut qui iā ap̄ nr̄am ap̄lica
sedē ut cūq; ē. accusat. nr̄e p̄sentie cū suis accusatorib;
audiendus p̄sentaret. Sed cū eod̄ ep̄o p̄rato nullū q̄cū
accusaret conspicemur. quid aliud dat̄ intelligi. nisi ut q̄
subt̄ fugere nr̄am p̄sentiam uoluer. ipsi sibi sunt qd̄
aduersus iā dictū ep̄m iustā q̄rimoniā n̄ habuer. tam
nisi utq; pars nob fuerit p̄sentata qd̄ nr̄am deliberemur
sup̄ hac causa usq; infint̄ minime patet. lē.
nr̄am tam iā dictus ep̄s. tam honorib; q̄ in reb; sibi
commissis eccl̄e existat illesus. quia cū nemo attente audien-
tiam iudicari debeat multa dicunt̄ illi cont̄ iusticiam

imponi incommoda. Precipue cum ab infamis persone hominibus
accusari non possit & postquam sedem apostolicam appellauit alienis
iudicibus submitti non indebeat. Quocirca uolumus. ut ex
omni parte lex & iusticia conseruetur. quam nec iste anon
idoneis personis accusetur iudicandus. nec de obiecto crimine
contra iusticia excusetur iustificandus. Potius autem iubemus. ut
presbiterum qui est infestus deo deo contempto pro dolor extitit. quam
danielm & alios presbiteros qui contra eum accusationes dicunt
quod non debent ingerere cum seueritate conuenias. nisi re
sponderint & apud interfectionem fecerint. canonice correc
tionibus subactos. non immerito sancta communione usque ad nostri
presentiam priues.

iudicari uenerabilis episcopus dum apud sedem apostolicam utique
accusatur nostram presentiam adiens de his que ab accusa
toribus suis sibi obici dicebantur. sic reddidit innocentem.
uidelicet quia nec accusationes illi iuxta sacros canones
affuerunt. nec si adessent ab illis accusari posset. quod & seruit
condicionis dicuntur obnoxii. & infamie notari possunt
reatu. Nos enim hunc ante audientiam dampnari non possumus.
quod una parte sine altera iudicare non possumus. nec debemus.
sed mentem moleste accipimus. audientes tam in eum qui in res
sibi commisit. ac de multa inferri precipue cum ignominiose
tractetur. & a sibi subiectis diuiso in laceratur existat. adeo
ut a uilibus hominibus non solum persone sue parent infidie
uerum & omnis episcopatus dignitas subtrahatur. quod & si iuste
forsitan criminatur. non debet ante audientiam. nec ho
noribus nec rebus suis nudari. donec tam ipso accusatoque
et accusatoribus simul coram nobis. aut quia sedem nostram ap
pellauit coram missis nostris exhibitis. legitimam causam sine
accipiat. Item autem iubemus. ut omni honore & suorum

disposicione sine impedimento utat. ut ecclesiastica retinens
potestate nulla inliq̃ sustineat detrimenta. q̃a cū nos nec
eū de crimine excusare. nec de innocentia condemnare ue-
lim. si ante audientia male tractat. tantū ne deinceps sit
indecimus. q̃rū libraminis līce cuncta ponderare iubem.
n̄ declinantes ad dextram nec ad sinistram. Postremo dice-
ris int̄ alia. ut non solū ipsi ep̃s ad suū ministeriū pagendū
impediatur. sed & q̃s sue eccle. arbor̃ comes donauerat. occu-
patis retineat. quas iubem. continuo ipsi eccle. reddere uide-
aris. ¶ non zelo iusticie. s; mundicie & auaricie facib; accens.
ep̃i uelle innocentia maculare.

otū sit uob

quom̃ res gaulon & gorbilicū alijs monachis corpora
ap̃loz uisitare. n̄raq; imp̃sentia uener̃ postea de illoz ordi-
natione alioz nec non monachoz & ignorantia ab hec
locato cibare accepta iudicam. ut & si ille indigne usurpa-
uerit. q̃a nemine illi. officii ordinationē minime accepit.
istis tam p̃fecta ordinatio. q̃a mali possunt ministrare
bona bene cū sibi sint neq;. Ille u. plus nemine ordinans.
quousq; sic sui contagi nodo solutus. adeo decreto suam
p̃curans regulam. ut fr̃s ac filios alacrit̃. qm̃ occasione
post posita in suo monastio suscipiat. ac de inceptis bonū
regia suū studiū suosq; subiectos faciens. ne sator zizanioz
sui gregis partitor. & ne nr̃is itū plus aurib; de p̃clame-
t̃. ut regularit̃ iudicabit sc̃as pagat.

resentiū litterarū gerulus.

sedh ap̃lice p̃sentat. se p̃br̃m ēē. querula & lamentabili
uoce phibuit. & ascitaci tue subiecte dyoceseos ep̃is ab
officio p̃batus suspensū & alijs q̃b; dā ep̃is amissis usq; ad
sp̃ale iudicium nr̃m submissū. proq̃d inq̃d facto tumultu.

magno archiep̃

lyons
narche
arch.

quasi se adphensu. & tra brachis subleuatu infrem ppū
adeo forti iactauerit impetu. ut id german' suus tantū cor
pous mole impulsus intra ruerit. & pstrat. atq; oppellus
utq; flatu uolent amiserit. Deniq; illi reuerendi amos
tates cū sibi ut iste recula res indubiū ueniret. trū cōmis
so sibi dudū carere necne penit' debuisset officio. n̄ ipsi hāc
deliberare. sed nro decernē & diffiniri uoluer' iudicio.
Sed tunc hoc solēpnit' agerent. si p̄mū ipsi plenario. &
exanonib; incausa p̄bri. delegato iudicio quatuor depu
tatis exuenerandis decretis. illegib; p̄sonis p̄sentib; hanc
uentalassent. & subtili examine discussissent. & ita facta
scripto relacione. siqd dubiū sibi seu difficile ingessisse
uideret. nrm sup hoc mole p̄seo decretū exposcerent.
At ubi nob & p̄sona relatoris incognita. & nullo ep̄oz
scripto cōmmdatio approbata ē. & rur' ubi nulla accu
satoris obiectio. nec accusati reat' confessio. nec fidelium
cōptatio testū. nos nec illi soli nartatione creduli ee pos
sum'. nec rur' sus meū diffinitiuum dāpnacionis sententiā
p̄ferre ualem'. Ergo salte nunc fr̄nitas tua metropoli
tam uire posita. ex ep̄is sub sede gentiū ut uicinor' sex
una cū ep̄o cui' iste parrochie sibi sociatis tantū negoti
um subtili uentalat discussionis uentalabro. & inuenio qd
iustū ē. canonice decernat. i cōmuni fr̄m censura diffiniat.

ortuū ē. q' & p̄us nec dura synodalis exco'municatio
nis uerbeta sensit. & nunc aplice sedis uite pocula in
star aspidis surde & obcurantis aures suas. nec exaudien
tis uoces incantantiū p̄dicantiū recipe recusauit. qn
poti' noua excogitauit. & nris ep̄rib; inaudita dū scilicet
beati petri legationē respuit. & indignā suis obcuratib; iudiciū.

Micharlem dū taxat grecoꝝ impatoꝝe secutus q̄ simili
aplice sedis missos constantinopoli destinatos non recipi
endo & iā paganorū excessu tyrannide. Sed licet ipse tan
te sedis suscipere parumpendit viros. tam seē memorie
nicolaus tunc pp̄ pdecessor n̄r ad eū itato mitte distu
lit. nec diuina uindicta tante secte contēptū duci
multū dimitte ptulit. quē se se amara gladii morte
abemulū trucidari pmisit. Quia ḡ homo iste tā audax
& temerari. p̄dictū impatoꝝe intante nouitatis p
suptione sectat. ē. debet pfecto ei & in pena q̄q; & si
forte n̄ corporat salte spirituali mortis affici simul cui
uidelicet: neq; imitatus exēplū. Non ḡ differem⁹
n̄ utiq; omitem⁹. condignā tante impudentie infer
re uindictam. Sed congruo t̄p̄r nec dilato sacro
celebrato conuentu facile p̄uidebim⁹. qd̄ & q̄le tan
to uulnere ressecando sic cauteriū adhibendū. ut
scilicet iuxta scī patris augustini magistū nouis
morborū generib; noua repiant & medicine reme
dia. Qui cū digna p̄factis recepit. & apud nos tant⁹
tirann⁹ & uident⁹ fuerit habitus. uisitaq; p̄cussione
punit⁹. diffinabim⁹ hunc apud constantinopolitan
& cetera patriarchia. & diuulgabim⁹. & q̄ sit scius &
impius nunciabim⁹. ut scilicet post dāpnacionē ui
uerit ecclē toto orbe talē habeat & teneat. q̄l apud
ecclām n̄rām habet & recinet.

rofecto n̄ ignorat

uīa tolleritā kīna filia. qualē nos donn⁹ fili⁹ n̄r sēp
augustinus inuictissim⁹ impr̄ hortat⁹ sit. ut sup̄ concepu
beati petri aploꝝ p̄ncipis in non receptis sed circūsp
tis a katolo missis ip̄i tractatu habito inuenire studem⁹.

qd oporteat fieri. ne scdē nouū qd exiliat. qd nouū
tyranni genus excogitare non timuit. lē.

Quicūq; uenerit missus a cardo nec ecclia apiat. nec
comūio pbeat. nec osculū porrigat. nec aliquod sedile
iuxta moie parat. sed nec aut illi scdm aplica pcepta
dicat. recipiat tam anob & audiat. & si eplam detulit
admittat. sed & scriptū illi monita & increpaciones
continent illi tribuat. Duo missi urī pmo qd nos hic
obreuerentiam beati petri honorifice scdm moie psc
excipiant. et deinde nobiscū in remore comitantes iter
nr̄m expediat & congruū reddant. & puorū insidissim
mune constituant.

ob phui qdragesimal cursum. quasi pquendū recti
tmitragone paschali iā sacrosce sollepnitati pman
tib; scdm moie pstinū cū salutationis & uisitacionis
officiis palmarū ramos pmissum nr̄m a sede aploz
pncipū ur̄e triumphali dexte destinatof suscipe liben
ti q̄s mte dignemini. ut uictorū manū ur̄a mētūūq;
palmarū pulcro decore ornanda consistat. q̄m? que
certaminū trophea intus ab inuisibilib; hostib; sup̄e
rios phui modi flouidi uirtutū forinsecus pdant insign
na.

unū reuersi fuissen? omnia littora nr̄a depdata
& iam & infundis. & tracena uelut in domo ppa mul
tos sarracenos inuenim? reside. p q̄b; non plusq; q̄nq; dieb;
in urbe manentes. quis corporis non modica detinerem
molesta. exuim? cū fidelib; nr̄is quoz deo ad uanitate capi
mus naues decē & octo. sarraceni autē multi occisi sunt.
captiuos autē fere sexcentos libauim?. Ideo uobis uementib;
necesse ualde ē. ut tal inlitorib; marinis forci uiroz

remaneat. quoz uirtute nra omnia salua conser-
uant. & ea que nondum depdata sunt loca n-
dependent.

Item autem lupone nomine. que eam sede aplicam
appellante adprehendere & includere puicacie contra sacri
canone psumptu abire libum dimitte. sciens qd si quis obe-
dire salubrib; aplicis monitib; obedire cogebit aspionib;
canonicis institutis.

Item minus doctam scientiam tuam sacerdote putare p-
prium homicidium posse in sacerdotio ministrare.
immo qd: meum nob suadere uelle. ut ipsi tali psump-
tioni pberem assensum. Quis enim tamemens cumq; psum-
ptus. tale qd existimaret. & post qntacumq; poenitentiam
concedendum cum omni sic canonice discipline contrarium.
Debet q sacerdotio prius. lacrimarum fonte flagitium
tam immane diluere. ut talib; saltem remediis curatus.
saluas possit inuenire suffragium. Deceat relegentes
epistole tue ceterum solita apud decessorib; tuis sedi aplicae.
cui diuina gratia psumptus exhibuisse te reuerentiam nimirum
nec honorem debitum. & ab omnib; christum colentib;
beato petro scriptis sepe oblatum licet tuis te optulisse mi-
nime deprehendimus. Quippe omnipotens dei beatorumq; apostolorum
petri & pauli auctoritate tibi precepimus. ut uales ad nos
tuos dirigas missos. qd de tanta psumptione atq; audacia
idonea ualeant ratione reddere. & digna pro te satisfacti-
one coram apostolorum nostri presentia demonstrare.

Idem q filii karissimi.

quia qd contra leges accipit. plagas dissolui meretur. &c

Facientis pecculobio culpa habet. qui qd potest corrigere.
negligit emendare. scriptum quippe est. non solum qd faciunt.

sed etiam q̄ consentiunt participes iudicant.
Et libat dño p̄p̄a q̄ ab afflictis pellat aduersa
& negligere cū possit de turbare p̄s̄os. nichil aliud
q̄ fouere. nec caret scrupulo consensionis occulte. qui
manifesto facinorū definit obuiare. & p̄bat odisse se
uicia. qui condēpnat errantes. nec relinquit sibi locū
deuian̄di. qui non pepercit excedenti. Et p̄mus inno
centie gradus ē. odisse nefanda. & latū pandit deli
quentib; aditū. qui uingit cū p̄uitate consensu. Et
nichil p̄dest alicui non puniri p̄p̄o. q̄ puniendus ē
alieno peccato.

conscientia ur̄e in x̄p̄o dilectionis.

iuste diiudicet. q̄tū x̄p̄o aduersi sunt. hi qui cū
infidelib; contra p̄hibitionē pauli tantū apli polluta
sedis ineunt unitatē. cū hi qui regis rebellionib; q̄cūq;
participio uingunt. parit̄ maiestatis criminib; obnoxi
iudicant. pariq; sententiā condēpnāt. Quantū a
corpore x̄pi p̄bant̄ exēti. qui ei hostib; federati men
bra ipsi tanto p̄nciosius lacerant. q̄to uicini? areolę dī
conlimitant. Lc.

Quantū autē deo exatrabile sit cū impius sedā pangere.
luculent̄ ex hoc deprehendit. qđ iosaphat rex iuda q̄ t̄
de ante acta uita p̄conis exhoruat̄ de achab regis a
micis increpat. cū p̄ se p̄pham. Impio p̄bes auxiliū
& his qui odunt dñm amicitia uingeris. Et idē
irā qđ dñi merebaris. sed bona opa inuenta sunt in te
eo qđ abstuleris lucos de t̄ra iuda. Quantū p̄tea sit
deo delectabile ab inimicorū dī pace desistere. n̄
psalmo p̄phus manifestat cū dicit. N̄ne qui te odant d̄s
odant illos & sup̄ inimicos tuos tabescent. P̄ter to

odio odium illos inimici facti sūt in. Exq̃ dilectissimi filij pa-
rent ostendit. q̃uo crimine cū pessimis par tenet si ppha
tantus hoc uidit hostiam deo. optulit qd̃ cont̃ se p̃ dno p̃
uoz inimicicias excitauit. Hinc leui tribus assumptis gladijs
p̃ castrorū media t̃nsiens. q̃a ferendis noluit peccatorib; par-
cere. deo manus dictat̃. consecrasse. Hic phinices peccan-
cium cuius grām sp̃nent. corumet cū madianidis peulit.
& ira dñi irac̃ placuit. It̃.

Preterea quia fidelib; & missum xpianitatis scientib; loq̃
nō credimus p̃sacrarū scripturarū testimonia longi⁹ ten-
dere deuitantes dilectioni ur̃e donatū ur̃i ep̃m cui⁹
laus in sca octaua synodo. & eugenū religiosū ep̃br̃m.
dilectos fideles & consiliarios nr̃os ecce dirigimus.

teruq; itumq; uos admonem⁹. & p̃sentib; aplatus nr̃is lictis
exhortam⁹. tamd̃ feminā p̃nominato nobili uiro sicut iam
scripsim⁹ maturi⁹ restituere. & uiro suo adherere scdm̃ legē
dñi facere. Non enī lex ulla p̃mittit. q̃min⁹ aut̃ inue-
tum sibi crimen confiteat⁹. aut certe acrimine inueto legi-
tima p̃missa pugacione soluat⁹. Qd̃ si neutrū illa agere ele-
sed sola obstinatione sua nulli satisfactioni dare opam pec-
rauerit. liquet apte q̃a crimen qd̃ enī diluit. p̃culdubio
confiteat⁹. Sole nāq; ut sc̃s pp̃. scribit hōimīda examen effu-
guunt conscientie. que recta sunt. non tenentes. Ergo si
his ut illa ut uos aplatus nr̃i decretis obedire postponentes
sepe memoratam feminam. aut uiri potestate aut legis
examine nulla rationabili causa extante subducere
ampli⁹ conati fueritis. Tam illa q̃ uos theobunga. & adelrich
quousq; huic sanctioni nr̃e parcat̃ dei omnipotentis iudicio
& beatorū. p. & p. aploz sententiā p̃ncipum excommunicati

6
et a corpore et sanguine domini nostri ihesu christi sunt alienati. una cum
fautoribus consentaneis sequacibus et complicibus vestris. ut potest
diuinarum et humanarum et humanarum legum uiolatores.
sedis apostolice decretorum contemptores. et totiens ac multipliciter
infractores.

18
Et spectabilis modulus imperatorum homo nos nuper adie-
cit querentis et asseuerantis se uxorem suam nomine ba-
uam. zelo pudoris feruente obscene suspicionis macula
denotasse. ac sinistra crebrescente fama carnalis accusatio-
ne criminis impectasse. Qui cum hanc ad purgandum
secundum legis preceptum parentibus eius et consanguineis tra-
didisset. ultra spacium anni ab eis fuerit subcriminalium
reatum calumpniarum recepta. Quade re nos equitatis amore
succens. apostolica parentibus eius auctoritate precepimus. quatenus
mediante mense augusti proximo septime indictionis siue
purgata siue aliter eandem feminam uiro proprio reddidissent.
haud dubium quoniam subitam si non secularis legis penam saltem
ecclesiastice pietatis medelam. Alioquin corporis et sanguinis
domini nostri ihesu christi se nossent cum ea comunione peruenire.
Qui nec mundanarum ut diuinarum legum censuram. nec
apostolice sedis decretum uenerantes. hoc nichil ut predictum uir
ad nos itato ueniens retulit. et ipsi rei gratie immut agere
curauerunt. Quapropter iam sacro comunione munere. secundum
quod illis intenteando cominatus fueramus. eos merito peruenire.
si sic alteram partem audiendam fore iudicarem. Unde quia
iustos esse mediatores oportet. unum autem mediator non est.
eosdemque uerare longius perscrutando nolumus. sententiis tue per huius
per controuersiam circumstantia uice nostra delata hortamur.
ut statuto ei iudicio tempore uenerabiles lussidum tinentes
et paulum placentanum antistites. ad certum locum accessas. et

ipote iā memorati uiri rodulfi missis uris & litis aduocata
que legi siue humane siue diuine sunt sup utroq; coniug
incunctant exerceas sedm p̄stituta sacerdotal uob mensura
dū taxat officij. Que si post uocationē urām q̄ t̄ciā ēē post
sedam mām p̄culdubio constat aduiriū p̄pūm collata sibi
legali & indubitabili se libtate purgandi minime redire
delegerit. exāmq; sc̄itacisq; ur̄e subfugiens declinauerit. a
sacri corporis & sanguinis dñi nr̄i ihu xpi cōmunionē in id
ipsū una cū spū nr̄o conuenientes. tam ipsā q̄ nequit eam
tuentes. & defendentes eam consanguineos. quin immo fauores
et ei & om̄s om̄ino cōmunicatores. donec obediunt sequestre;

valit̄ ragenaldus castrifelicitaris ep̄s sup homicidio quē
tam penes aplicā q̄ penes impatoriā sedē publico mur
mure fuerit de notatus & gregorio dilecto filio moni colatore
misso & apocrissario sc̄e sed̄ nr̄e cū georgio illustre magistro
militū. ac uestario sacri nr̄i patriarchij ap̄d dilectissimam
filiam nr̄am impatricē augustā consistente a matre pepti
uuenis alijsq; parententib; fuerit impetratus. & ad purificā
dum se anob p̄frequentēs excōmunicatorias epl̄as accerserit
romam coactus. serenitati ur̄e credim̄ manifestū. Sed quia
id romā ueniens purgacionis sue tempus p̄ripuit. & in dicta
p̄se sinodo deputatū sibi anob locū fraudulentū excedens.
more furis p̄ urbis muros deiecit. & uera fuisse crimina que
sibi illata sunt iudiciū subfugiens sp̄lauit. Hunc auctorita
te sc̄or̄ p̄ncipū aptor̄ & nr̄e mediocritatis. ab om̄i ecclesiastica
simulq; xp̄iana cōmunionē penit̄ sequestram̄?

ci niceni concely statutū capitulis ēē ur̄a sc̄itas nouit.
hos qui abiciunt̄ ab alij recipi non debet. & ideo dilectionē

uam nolum' ignorare. laudulsi uenerabile capuanu epm
a nob ad synodu pduer sis necessitatib; see di. ecclē. & mari
me ut qd nefandissimis sarracenis pepigit monitis nris dis
solueret. pio pmissos & epla nra uocatu. qui uenire contēp
sit. a corpore & sanguine dñi nri ihu xpi. ubi cōmunionē
ecclesiasticē putu quib; uidelicet corā nob uementis. fidus
cū eid sarracenis habitu om̃ino dissoluat. & de sibi obiectis
dignā satisfactionē exhibeat. Cui m̃m usq; innatale aplor
m̃ octauē indictionis quo & pagere studeat inducias dedim'
statuentes. ut si usq; tunc causā suā n̄ pgerit. nouerit se ab
om̃i sacerdotali ministrō sequestrandū. & anathematis um
culis inmodandū. ita ut nequaquā locū satisfactionis. aut sp̃e
fuit restitucionis inueniat. Idcirco monemus ut nemo
ur̃m p̃fato ep̃o cōmunicare p̃sumat. ne cu eo pari ex̃mu
nicatione teneamini colligati quēadmodu sacri canones sta
tuunt.

ui de homicidio romani. religiosi ecclesici. suspecti
anob; canonice sue ex̃communicationis intencione me
diante iunio p̃sentis octauē indictionis uocati uenire
contēpser. & ob hoc p̃m̃as l̃ttas sedo & t̃cio conuocati. ad ex
tremū ū p ioh̃m & leonē uen̄ ep̃os. om̃imoda ex̃communica
cione puati q̃a nri aplatus iudiciū hacten' subsugisse. &
neq; uenisse neq; misisse p̃bant. auct̃itate sc̃i sp̃i anathe
matizatos ēē decernim'. quib; fut̃is klis octobrib; future
nonē indictionis purificari canonice mereant'. Si autem
neq; tunc plenissima nob satisfactionē ostendit p̃petuo ana
themate teneant' annexi. ita ut quicqu; eis am̃ in cibo &
potu. l̃oracione cōmunicauerant pari cū eis anathematis
sententia colligant'.

ure tibi sacri pally duxerim? quod beati p.
auctoritate suscipiens induaris. atq; in archiepiscopos
un? deo auctore percipim? ut censuram. Qualiter eni
eo utari ex mandato aplice informatur cognoscet. ita ut
dū missarū sollempnia geris. ut epim te contingerit cōfiteri
illo tantum? tpr? eo utaris.

i qd? qd? n? optam? ad usando benefacio missa nro pcedere
conat? fuerit. aut contri? extiterit ministratio sibi credito suc
cessorq; ei? eundē laborē incitium exsententia diuina ana
thematis iuncto pcellant. ac ppetue dāpnacioni subiacent
rbo? qd? ibid? reppisti.

si incogniti fuerint uiri illi quib; sunt ordinati. & dubiū
est eos fuisse epōs annon? qui eos ordinauer? si bone actionis
& catholici uiri sunt. pbrī ipsi. & in ministerio xpi omīq; lege
scā edocti a patre t? epō suo benedictione pbitatus suscipi
ant. & consecrent. & sic ministerio sacro fungant.

Exco
-Iacobi
sub cōtra

os ut aūto scō aplatu edocem? & diuina tēdit auctori
tas. n? plusq; trū an glōz nomina cognoscim? idē
michael. gabriel. raphael.
sub obtentu angloz demonū nomina mag
duxit. lē.

Idebt? cui? nob? actus & nefaria lecta sunt cōmicare.

& qā se aplm censuit nominare. & capillos & ungulas
suas poplis pscuāli tribuetur seducens poplm diuersis er
rorib; qui etiā sub obtentu angloz in suo auxilio demones
inuocat. sic ab omī officio sacerdotali alieni? agens peniten
ciam p cōmissis. & amplius ia pplm ne seducat. Sin autē
in his errorib; pseruauerit & pplm seduxerit. sit anathe
ma. & aetno dī iudicio condēpt. ut omīs q? ei cōsenserit.

aut ei sicut fuerit doctrina ad uinctas illi.
Similiter autem & dementis qui prius stulticiam
sorum patrum statuta respuit. ut omnia synoda-
lia acta inferens & iam christianis iudicium dū pō-

cat. fratres defuncti accipe uxore. & insuper dominum nostrum ihesum
christum descendente ad inferos omnes pios & impios ex inde p-
dicat abstraxisse ab omni sit sacerdotali officio nudatus
& anathematis uincto obligat pariterque dei iudicio obli-
gat condemnat sit. Et omnis qui ei sacrilegius consenserit p-
dicationibus.

e illo falso episcopo. quem dixisti quod adulteri clerici &
homicide filius in adultio natus. & absque disciplina
nutritus esset. & cetera mala & horribilia que per singula nar-
rasti. ac per hoc & sui similes sacerdotes consecrauit. de hoc
meminit tua reuerenda fraternitas quia & iam uicibus scrip-
simus. ut nullus homicida. nullus adulter. nullus fornicator
sacrum ministerium debeat obrectare. sed neque ex penitente
aut talis quale sacri canones prohibent esse sacerdos. De
baptizatis uero ab illis seu ecclesiis con-   secretis requiritur tua
fraternitas si autem ecclesias in nomine   trinitatis
consecrauit. aut paruulos similiter   baptizauit
dū sacerdotio fungebatur. & sic consecratio   ecclesiarum &
paruulorum baptismus sit recte confirmatus.
indecretum & iudicium.

firmissime preceptum. & diligenter demonstratum esse dinoscitur.
ut quicumque sine inuocatione trinitatis locum fuerit. quod sic
inquit regenerationis non habet. quod omnino uerum est quod
si inmersus in fonte baptismatis quis fuerit sine inuocatione
trinitatis perfectus non est. nisi fuerit in nomine patris &
filii baptizatus. Ite.

rbi ut scripsisti qui tauros & hircos diis paganorum im-
molabant. manducantes sacrificia mortuorum habentes
& polluti ministerium ipsique adulteri inuenerunt.
pro ea & defuncti. inuincibili eorum. utrum baptizantes
trinitatem dixissent. an non. & timent illi qui uiui sunt
quod in tali ministerio non sint baptizati. quibus respondens uisus
fuit omnes baptizare. hoc quoque obseruari in supradicta synodo
sacerdotes uoluerunt. ut qui uerbis una de trinitate personam
in baptismo non nominaret. illud baptismum esse uerum
non posset quod per te uerum est. quia quod unum ex se trinitatem
confessus non fuerit nomen perfectus christianus esse non potest. Qui enim
confitetur patrem & filium si confessus non fuerit spiritum sanctum.
nec patrem habet nec filium. & qui confessus fuerit
patrem & spiritum sanctum. & filium non fuerit confessus. nec pa-
trem habet nec spiritum sanctum. sed uacuum. agnam diuinam. etc.
Ite scripsit reuerenda fraternitas tua.
repperisse te quendam presbiterum genere scotum nomine samsonem
errantem uia ueritatis dicentem & affirmantem quod sine
mystica inuocatione aut lauacro regenerationis posse
fieri catholicum christianum per ipsam manus impositionem. Hic autem
qui hoc dicit uacuum. spiritu sancto & alienam agnam christi atque a consor-
cio sacerdotum alienam abiciendo. Quis enim nisi baptizet iuxta
preceptum domini in nomine patris & filii & spiritus sancti. & sic per manus im-
positionem consecrari potest esse catholicus. Hunc nequissi-
mum uirum talia predicantem ab ecclesia dei sancta condemnatum.
expelle. illos autem uiros qui ab hereticis baptizati sunt &
dubietas tenet quod in nomine patris & filii & spiritus sancti non sunt
baptizati. inquisita rei ueritate si ab erroneis sacerdotibus
baptizati sunt. hos sine dubio iuxta predecessorum nostrorum beate
memorie gregory. papae & sacrorum canonum traditum est mandatum
implere nominatas.

euangelica consecratione saluent. ^{le}

1 clarificati fuerit ita eū conficere. qđ alius munda-
ali homines subtra sine seu sol & luna hunc accito con-
cilio ab ecta pelle. sacerdotu honore puatum.

d pdecessor nr

beate memorie gregori. hui' sedis aplice p'sul. dū ad
p'dicandū uerbū euangly tuū mississet fr̄ncē ingerma-
nie partib; & gentib; illis paganis ūbo pollicitacionis acci-
tē munitā. ita orthodoxos epōs. p'rbos ut q'sq; repire po-
tuisses uerbo exhortacionis edoctos. ampli' confirmaret
& es cōmunicaret quod & factū ē. si q's ū seductores epōs
aut pseudo p'rbos ut q'sq; a recto fidei tramite deuiantes
repperisses. nulla tibi cū eis esset cōmunio qđ te deo so-
lange usq; ad p'sens spiritalit' seruasse confessus es. ut si om̄i
no p'p't p'ncipalē & humanū fauorē gentis francoz dū
ad eos accessisses corporalit' abstinere non ualuisti. Cogen-
te necessitate eccliarum dī. & tam in eoz consilio & con-
sensu & consensu communione anima tua non est con-
quimata itaq; p'p't hoc qđ cū eis conuersatus es. nō cō-
sentient iniquitati eoz. nulli tibi ē. detrimentū corā dno.

ua fr̄nitas memorato concilio cū sedie cū karolo
excellētissimo rege. si q's repperit epōs. p'rbos. aut
diaconos. conē canones ut statuta patrū excessisse id ē.
inadulcō. ut si plures uxores habuerit. aut si sanguine
xpianoz siue paganoz effudunt ut etia alijs capitulis
q'ib; canonib; obuiasse repperit tua scētas nulla racione aplica
auctoritate p'mittat sacerdocio fungi. q' tales a suo tantū
p'po ore false nominant sacerdotes & deāores scēlarib; ee
noscuntur. qui se neq; a fornicationib; neq; a nefarijs matrimonijs
abstinent.

neq; ab hominū sanguinis effusione man⁹ seruante: m-
norias se ēē sacerdotes existimant. lē.

uon⁹ n̄ p̄mesciunt diuina mistia contingere.

aut qm̄ adorandū p̄ peccatis plī accede p̄sumunt
dū sacri canones neq; patrū clericū cui sacerdotiū n̄ ē
sedis copulari, nupcys p̄cipiunt. Isti enī e contrario non
solū quia post susceptū sacerdotiū. se abstinere nolunt
ab una uxore immo luxurie obuoluti peiora sclarū
scelera committunt facinora. dū p̄p̄simanib; xpianos atq;
paganos homines necant. & sic. ut quoz intemissione
peccatorū debuer̄ ilauacrū regenerationis impendere.
atq; xpi sacramēta donare. ne in aetnū p̄irent eoz
uitā sacrilegis manib; extinguunt. lē.

e autē uelle tibi successorē constituere dixisti. & te
iubente in tuo loco eligat̄ ep̄s. hoc nulla racione conce-
di patim⁹. quia contra om̄em eccl̄asticā regulā ut institū-
ta patrū ēē monstrat̄. sed uolum⁹ ut tibi ministret. &
sic in euangeliū xpi aduocoz dicente ap̄lo. Si q̄s bene
ministrauerit gradū sibi donū acquirit. Num enī
rephensibile ac detestabile ēē manifestum ē. ut te uibn
te tibi aliū substituant? Sed hoc cōmonem⁹. ut q̄dū
diuina iusserit de m̄tia sup̄ ēē. sine intemissione orare
non cesses. ut tibi d̄s illū successorē concedat. qui ei pos-
sit ēē placabiliter pplm̄ quē ad suā grām p̄ sue sc̄itatis indus-
triā uocare uocare uoluit. inreprehensibilit̄ regere
ualeat. atq; ad uī uite elaborat̄ p̄ducere. Nā qm̄ hec
que poposcisti si & uoluerim⁹ concedere possum⁹. dū
nos fragiles homines existentes. & sub constitucione mor-
tis constituti. ignorantes ad sup̄uentā pariat dies n̄ ualen-
tes inuestigare. q̄s e nob; p̄p̄ior de p̄senti sed scto migrēt.

sin autē & eundē de p̄senti solo diutina uoluerit clemētia
p̄ tui t̄nitus sup̄ eē. si eū aptū cognoueris p̄sentib; cunctis
successore designa. ut huc ueniat ordinandus qđ nulli
alio concedi patim̄. qđ tibi caritate cogente largiri cen
sum; lē.

e klis ū canuaris. filacteris & incantacionib; uel
alijs diuisis obseruacionib; que gentili more obseruare
dixisti apud beatū petrū aptm̄. ut in urbe roma hec &
nob & omib; xpianis detestabile ip̄miciosa eē iudicam̄.
Nā de sacerdotib; illi quā falsa opinant̄. qui & adulteri
& fornicatores pbant̄. & sibi ab ap̄lica sede indulgē. &
t̄conerio sibi licentiā p̄dicationis largitā eē. hoc nulla
macione credat sc̄pta tua fr̄mitas.

espim̄ & in memoratis tuis lictis.

que nimis n̄ros annos concutiant. qđ talia a te
nob referant̄ quasi nos corruptores simus canonū. & patrū
rescindere tradicione queram̄. ac p̄ hoc qđ absit cū n̄ris
clericis infimonia cā heresim̄ incidam̄. accipientes & cōpellen
tes quoz pallia tribum̄. ut nob p̄mia largiant̄. expectentes
ab illis pecunias. Sed k̄mē fr̄. hortam̄ caritatē tuā. ut
nob deinceps tale aliquid minime tua fr̄mitas scribat.
quia falsidiosū nob & inuoriosū suscipit̄. dū illud nob in
gerit̄ qđ nos om̄i modo detestam̄. Absit enī a nob & an̄ris
clericis. ut donū quē p̄sp̄s sc̄i gram suscepim̄. p̄cio uenūdē
dū & illa tria pallia que te suggerente. ut p̄dixim̄ sum̄ fla
gitati. nullū ab eis q̄sp̄ia cōmodū ex petis. Insup̄ & carthe
que scđm̄ more an̄ro serm̄io p̄ sua cōfirmacione atq; doc
trina tribuunt̄ de n̄ro concessim̄ nichil ab eis ausp̄rentes.
Absit ul̄ siquid̄ a tua fr̄mitate criminis symoniaci abierit
nom̄ anathematizantes. Nāq; om̄s quicūq; ausi fuerint

donū sps scti p̄cio uenundare:

Mauiditū malū ē. p̄ctis sc̄lis.

ut hic serui dei ignari scriptarū dicunt. in triplo ut inq̄
druplo sodomitanā luxuriā uincens. ut gens xp̄iana contē
more uniuersę t̄re immo contra p̄ceptū dī depiciat legi
tima matrimonia. & adherat incertis luxurijs. adulterijs
& nefandi stupra consecratarū & uelatarū seminarū seq̄t̄.

omo quidā sicut multi solent alii filiu de sacri baptis
matis fonte eleuans. adoptauit sibi in filiu. cui matrē
postea uiduā marito. duxit uxore. qđ romani peccatū eē
asserunt. & capitale peccatū. ita ut italib; diuorciū facere
p̄cipiunt. & affirmant regnantib; xp̄ianis impatorib; illud
matrimonij scelus. capitali sententia multandū. ut p̄grina
cione p̄petua delendū. ut si hoc catholicorū patrū decretis
& canonib; t̄tā in sacro eloquio p̄ tā magno peccato computa
tum eē. inueniretis. indicare in curatis. ut ego intelligendo
cognoscā cui auctoritas sit nullo iudicio qđ nullatenus in
telligere possū. quare in uno loco spiritalis p̄pinq̄uitas
inconiunctione carnalis copulata q̄nde peccatū sit qđ o
m̄s in sacri baptismate xp̄i & ecclē filij. & filie s̄r̄s & sorores
eē conp̄bemus.

1 autē qđ absit ut multi dicunt. nec legitima accepisti
uxore. nec castitatis abstinentiā p̄ deo seruastis. sed libi
dine dñante in scelere luxurie & adulterijs. famā ḡte cur
coram deo & hominib; confuderis. in hoc ualde contris
tam. quia & in conspectu dei flagitium. & corā hominib;
fame ur̄e confusio eē dinoscit̄. & adhuc qđ p̄l̄t̄. q̄ nob
narrant adiciunt. qđ hoc scelus in omnib; maxime cū
sc̄imonialib; & sacris deo uirginib; p̄ monastia commissū sit.

Nam hoc peccatū duplex ēē n̄ dubiū ē. ut uerbi grati-
cam⁹ cui iudicet reus sit puer apud dñm suū qui uxore
dñi sui quibñ inolarit. q̄comagis ille q̄ sponsam xp̄i crea-
toris celi & t̄p̄ putredine sue libutinis comaculauerit;

pud grecos enī & romanos. l̄
quasi blasphemā deo irragasset. qui in hoc reus sit. ut p̄p̄er
de hoc peccato ante ordinationē interrogatus si reus inueni-
fuerit. ut cū uelata & cū sacra deo nonna concubuisse.
ab omī q̄tu dī sacerdoti prohibet. P̄p̄ hoc fili km̄e sollici-
te considandū ē. q̄ pondis hoc peccatū ē iudicet. ante o-
culos aet̄ni iudicis qd̄ faciente in̄ idolatrie seruos constituat
& diuino ministerio altaris abiceat. licet ante p̄acta p̄miten-
cia reconciliat⁹ sit deo. l̄.

Item gens angloꝝ sicut p̄stas p̄uincias diuulgatū est. &
nob̄ infamia & intalia inppac⁹ & ab ipsis paganis inpp̄i-
um ē. sp̄as legalib; conubijs adultando & luxuriando ad in-
star sodomitane gentis. sedā uitā uixerit. de tali comitacione
meretricū. aestimandū de genere pp̄los & ignobiles & furen-
tes libidine fore pereandos. & ad extremū uniuersam plebē
ad detiora & ignobiliora uergente. & nouissime nec in bello
sc̄lari forte. nec in fide stabile. nec honorabile hominib; nec
deo amabile. ēē. uentam. sic alijs gentib; hispanie. & burgundi
onū pp̄lis contagit. que sic deo recedentes. fornicare sunt donec
iudex talū criminū ultiores penas p̄ignorantiā legis dī & p̄lar-
racenas uentre & seure p̄misse.

Aior enī nob̄ sollicitudo eccl̄arū & cura pp̄loꝝ p̄p̄e pal-
lia credita & recepta q̄ esset ep̄s. q̄ pp̄as tantū p̄curant p̄ar-
rochias incumbit. l̄.

et uis dei ut uenationes & siluaticas uagationes cū canib;
& ut acceptores & ualcones non habeant p̄hibum⁹. statum⁹.

ut p'annos singulos unusq; p'br ep'o inq;dragesima ratione
minist' sui reddat. siue de fide baptisimat' siue de omi ordine
minist' sui. Statum' ut singul' annis unus q; ep's parrochi-
am sua sollicit' circueat. ppl'm cōfirmare & plebes docere.
& inuestigare & p'hibe paganas obseruationes: t' omi spurci-
as gentiliū. Inq;drum' seru' d'i nre pomposo habitu. t' iago t' armis
utant'. Statum' q' p'p' sit metropolitano iuxta canonū statuta.
subiectoz sibi ep'oz inuestigare mores & sollicitudinē circa
p'p'los q't sit & moneat. ut ep'i a sinodo uementes in p'p'a parro-
chia cū p'bris & abbatib; conuentū habentes p'cepta sinodi
seruare insinuando p'cipiant. & unusq; ep's si q'd in sua dio-
cese corrigere ul' em'dare nequuerit. id itē insinuando corā
archiep'is & pal'i omib; ad corrigendū insinuet. eod' m' q' roma-
na eccl'a nos ordinatos cū sacramento constringit. ut si sacerdos est
plebes a lege d'i deuasse uidim'. & corrigere n' potuerim.
fidelit' sc'cti aplice & uicario sc'ip. ad em'dandū indicauim'.
Sic enī nisi fallor omi ep'i debent metropolitano & ipse roma-
no pontifici si q'd de corrigendis p'p'lis apud eos impossibile ē
notū facere. si sic alieni fiene a sanguine ammarū p'ditarū.

Ec semel susceptū gubnactū eccl'e. lē
placuisse nichilomin' no dimitte siualere. ut exēpla patrū
& scriptas sacras consentaneas inuenire. lē.
Ile autē qui laic' homo. t' imp'r ut rex. aut aliq's p'fectoz
t' conuentū sac'ari potestate sulcus. sibi p' uolentia rapuit mo-
nastium. de potestate ep'i ut abbatis. aut abbatissē & incipiat
ipse uice abbatis regere & habere subit' monachos. & pecu-
niam posside que fuit x'pi sanguine mercata. talē ho-
minē antiqui patres nominant. raptorē & sacrilegū. & ho-
micidā paup'um & lupū diaboliū intrantē mouile x'pi &
maximo anathematis uncto dāpnandū ante tribunal x'pi.

remitto ego bonifacii grati eps uob beato petro aploz
pncipi uicarioq; beato pp. gregorio. successorib; q; ei p pa
tre & filiu & spm sem sam trinitate inseparabile. & hoc
sacratissimu corpus tuum. me omem fide & puritate sc
fide catholice exhibe. & in unitate eid fidei deo coopante
psistere. in qua omis xpianoz salusee sine dubio copiat.
nullo m me contra unitate comunis & uniusat ecclie.
suadent q piam consentire: sed ut dixi fide & puritate
mea atq; concursu tibi & utilitatib; tuae ecclie. cui a
dno ligandi atq; soluendi potestas data e. & p dicto uicario
tuo atq; successorib; p omia exhibe. sed & si cognoueris ant
ates contra instituta antiq scoz patrum conusari cu eis.
nulla habere comunione. aut coniunctione. sed magis
sualuero phibere phibeā. sin min fidelit statim donno
meo aplico renunciaro. Quod si quid absit cont hui p
missionis mee serie. aliqd facere quolibet modo seu inge
mo occasione temptauero reus inueniar in aetno iudicio.
& ultione ananie & saphire incurra. Quobis & ia de
reb; ppiss. fraude facere. ul falsum dicere psuaser. Hoc
aute indiculu sacramti ego bonifacius eps manu ppa scrip
si. atq; positi sup sacratissimu corpus tuu. ut supi legit deo
teste & iudice pteci qd & conseruare pmitto.

vos apaganis baptizatos ce asseruisti.

si ita habet ut de nio baptizet in nomine sce trinita
tis mandam? It.

e his u dieim qui patre. matre. freim. aut sororem. occidunt
ut toto uite sue tpe corpus non suscipiant dñicu. nisi
sui tpris exu puatico. Abstineant aut se & acarnis con
mestione. & potu uini donec aduxerint. Ieiunent scdm

& quarta & sexta feria. ut sic possit deflens diluere commissu
scelus. Vt quociens epm duo ul tres conueniant ceteri epu
ut deo sit q̄tum qd gerit inter. conuenientib; ipsis; p̄sentib;
cū consecres. It.

et homine qui a pontifice confirmat^{us} fuerit denuo. tal
retactio phibenda ē. In missarū autē sollempniis. illud obser
uandū ē. qd dñs n̄r ih̄c xpc sc̄is suis tribuit discipulis. acce
pit naq; calicē & dāt ei dicens. hic calix nouū testamē
est in meo sanguine. hoc facite q̄ciendūq; sumtis in me
am cōmemorationē. Vnde congruū non ē. duos ul tres
calices. in altari ponere cū missarū sollempnia celebrant^{ur}
De immolationibus autē p̄scis consulisti. si a fidelib; si supduc
tum fuerit iuuice truci signū edi liceret. annon. illud suffi
cit responde. qd beat^{us} paulus apls dicit. Si quis dixerit q
hoc immolationū ē. nolit edere p̄pter eum q̄ iudicauit. &
p̄pter conscientiam.

predecessor eternū p̄decessorū n̄rū uenerande memorie
gregoriū. dū me indignū ordinauit. & p̄dicandū uerbū
fidei germanicis gentib; misit. sacramento me constrinxit.
ut canonicis & uisitis p̄bīs & ep̄is. in uerbo infacto in om̄i
sensu. ad stipulator & adiutor fierē. Hoc autē cū diuina gr̄a
implere studiū. falsos autē sacerdotes. hypocritas. & seducto
res populoꝝ. & corrigere ad uia salutis ut declinare. & abstinere
a cōmunionē ipsōꝝ. q̄ ex parte seruauit. & ex parte cus
todire & implere n̄ potui. Dū uenisse ad p̄ncipē francoꝝ
cogente cec̄larū necessitate. cū tales ibi reperi quales uolui.
s; tam̄ in sc̄a cōmunionē corporis xpi illi cōmunicauit.

i q̄s ū ep̄os qui delucis

p̄moti fuer. & ante criminalib; causis obuoluti. celantes
peccatū suū ordinati sūt. post m̄ manifesta ē. eoz iniqua actio.

hos sacerdotali habitu pueros. penitentie summate. Nemi
edit. di peccat & confitente sed peccante & negante.

et reg. vrbani
P. hugonis abbas
lunensis.

ocūfacim⁹ dilectioni ur̄e qđ apud tracentē maria
mam capanie ciuitate scē romane ecclie cardinales. &
epi. portuensis uidelicet suuientis. tuseulanensis. abbanē
sis cū alijs ep̄is. numero sedeci. & abbatib; i. ii. alijsq; con
plurib; uiris religiosi. post ieiunū triduanū cōuenientē
cū supplicationib; magnisq; ad dñm p̄ib; uehementi⁹ instans
sent. qđ ego qđ dignus non fui. tandē me sibi q̄rto idus
marci. impōsuerūt eligerē. lē

E me ita monib; confide. & crede sicut debatissimo dño
meo. pp. gregorio. cui⁹ ex toto sequi uel stiga cupiens. om̄ia
que respuit respuo. qđ ī insectatus insector. Que ūrata
& catholica duxit amplector. & appbo. & ad postremum
inuerāq; paritē qualit̄ ipse sentit. monib; om̄ino sentio atq;
consentio.

illectissim⁹ filius nr̄ iohs. insinuat⁹ nob postulatō
nē tuā. & supplicationē hanc eē. ut tibi ex auctorita
te sedis aplice p̄uilegia facerem⁹. Sed qđ in romana eccla
tal consuetudo n̄ fuit. ut absentia alicui p̄sonē p̄uilegiū face
ret. nos antiq̄s & consuetudes & canonicas p̄cipue īp̄mo
dus ur̄is nullaten⁹ infringere. t̄ mutare ulli⁹ grā possum⁹.

ille mo
p. b.

et tracent.

ultra uidet⁹ mala que mala non sunt. qđ mala inten
tione n̄ fiunt. Legim⁹ in actib; ap̄loz qđ beatus p. post
cōmune decretū non seruandē legi obseruatōrē si ipsi⁹
dispensatorū tantū. & ob solū odiū uideorū tantū uitandū
p̄loco & tēp̄ simulauerit. & paulus ap̄l⁹ oportunitatis
causa disciplinā circūcidit. & se ipsū postmodū timentia uidet⁹
occidi.

ita uiduo in cēplo purificauerit.

uiduum? unde constrictum.

plurimos uidelicet tādēricos q̄ laicos. de electio
ne tua in placentinū ep̄m. dissentire & contra te iu
rasse. Volum? em̄ & amari si fieri ullo m̄ canonice
& pace recte potest. electione tuā pmanere. & q̄m
in nob? confirmare.

ipoteſt fieri. ut in placentino ep̄atu.

pmaneat homo. quis non ab uniuersitate illi? acce
neq; ameliolib; tā clericis q̄ laicis electus sit salua re
uerentia ecclē canonice & cū pace laudam?;

uberim? ep̄s qui multū in ecclā laborasse dicit?
sic cum pace & cleri p̄liq; concordia fieri potest uolu
mus. & p̄ ei reuerentia desideram? ut in ep̄atu placen
tino. sicut olim electus ē. sollempnē inronizetur.

oc ep̄ gumundus ep̄s lē.

in aduersana ciuitate p̄ter consuetudinē ur̄cem
a domno urbano pp. factus ē. p̄p̄t dissensionē n̄apo
lytane & capuane ecclē. Int̄ quas lis fuerat utri
libet aduersana deberet ecclā subiacere.

actē ur̄m & coep̄m n̄r̄m Gumundū quē aucto
ritate beatorū ap̄loz petri & pauli confisi. n̄r̄ ordinatio
ei? ultra statuta scōz patrū n̄m̄s p̄claret? p̄p̄t discordiā
quē int̄ n̄apolitanā & capuanā ecclām salua utriq;
iure uob̄ consecraui? cū honore & reuerentia suscipite.

enerabil' ur̄i gumundi.

nunc confis & coep̄i n̄r̄i prudentiā ad om̄ia que
uob̄ & heredib; ur̄is sunt utilia & honesta p̄ptā &

4
druota cognoscentes. q. que illi celebracionis consecratio
ultra scōz statuta patrū ppe discordia que int capuanā
& neapolitanā ē. eccliam p̄telaret. intuentes dicte
ciā. & auctoritate beatorū ap̄loz cōfisi. manū ei con
secrationis imposuim⁹. lē

oc ep̄r anselm⁹ mediolanensis archieps. quia abu
no tam catholico fuerat ep̄o cōsecrat⁹. assentientib;
quid alis ep̄is sed manū non imponentib; q. qd sc̄mati
ci erant & a romano antistite excommunicati. & q. post
electionē canonicā a rege baculū sup̄erat p̄legatū se
dis ap̄lice depositus ē. Cūq; mox mutato habitu
in cenobio sc̄ssimie uixissent. necessitate cogente ecclē
p̄ donnū urbanū ap̄. ad ep̄atū redire p̄cepit & cōpuls⁹.
fiq; atq; romane ecclē sacramtū p̄ more uirauit
ep̄oz. Cui post palliū supplicie expententi ab eod
dnō urbano cū hac eplā missū ē. & p̄ hermannū cardi
lem. & ecclē p̄brm p̄sentatū eod archiepo cū omni
mediolanensis poplī multitudinē. extra portas obuiā
concurrente.

icut piū. & laudabile dixim⁹.

ff̄ in xpo k̄mē qd sp̄uali desidio & intencione se
cretius utq; pastoral cure ponda subfugere uoluit
ita nichilomin⁹ immo multo poti⁹ dignū & p̄babile iu
dicauim⁹. q. amore beati. p. & uirtute obediētie ad
eā redire humilit̄ obedisti. lē.

ohi de reuisione tua ad modū gratulantes. et
f̄nitatē tuā in xpo plurimū saluantes. ac patne
solicitudinis erga te. officiū p̄solantes. ex auctoritate
scōz ap̄loz. p. & p. q̄b; licet indignū deseruim⁹. integra
tē tibi totū ep̄atū officiū restituum⁹ in consecrationib; uidelicet

videlicet epoz & ordinationib; eccliarū. qm̄ ad ep̄le iur
& officii attinet. id q̄ scilicet strenue pagendū &
pleni⁹ exequendū palliū fr̄nitati tuę p̄t consuetu
dinē romane ecclē que nulli hoc dignitatis genus
nisi p̄sentia concedit. tuis lītis exorati aplice sedis be
nedictione transmittim⁹.

etiam nāq; qm̄ sit picti.

aromana dissentire ecclā quante salutis exposi
to eid ecclē pacifice atq; humilit̄ obedire. Teste nūm
rū clarissimo xp̄i candelabro patre videlicet ur̄o sc̄is
simo ambrosio hereticū eē constat q̄ aromane fuerit
ecclē compage se iunctus.

xp̄senta dispositiones n̄re constitucione p̄paci
tati sit. q̄a qd̄ de auersani consecratione ep̄i ges
simus n̄ra non odio. sed eq̄tante distantia. cogente
necessitate p̄gim⁹. ne scilicet suisq; questionis hui⁹ de
finitionē ei consecratio differret. talē ur̄ū. anob̄ elec
tū ecclā auersana amittet.

up autē uenerabil

fr̄ n̄r ioh̄s archieps neopolitanus archidiaconū
suum misit. ad nos cū legato Rm̄i filij n̄ri salernitani
p̄ncipis. & amalphytani ducis supplicet postulans ut sibi
tandē auersane ecclē possēdō redderet. Nos habito
cū fr̄ib; n̄ris & cū romanis ducib; sup̄ hac q̄stione consi
lio. diu causam euoluauim⁹. Tand̄ om̄iū consensu
unanimit̄ q̄ sic & sc̄ta canonū & sacre romane legis ex
petebat auctoritas. ad finē hanc indaginis n̄re sūma p
uenit. & humilitatis nunc gr̄a exigente possessionis ei
reddem⁹ inuestitū. cui eā non iudiciario ordine sed
potestate auctoritatis romane p̄p̄ suā negligentia iusticia

dictante ademeram. Alius quippe ad iudicium reuo-
cari canonice non ualeret. si ei tot um annis habi-
ta possessio redderet.

ane quod super ricardo burrelli filio uia fraternitas egis-
se innotuit. pro zelo dei et animarum caritate lau-
damus. sed non adeo emendum. non adeo uobis est ab
ei elemosinis abstinendum. Inter eos quippe nostre fidei par-
tes beatus leo doctor egregius quibus inquit uiuis non
communicatum nec mortuis communicare debemus.

Constat ergo quoniam quibus uiuis ut exposito loquimur
communicamus mortuis quoque communicare possumus.

Nos plane inter duo opugnancia positi. impiis
et schismaticis communicare nullo modo possumus. Istis
autem licet peccatoribus et peccatoribus dispensatiue propter
communicamus. quia et hactenus ecclesiam sustentauerunt.
et se fideles inpossum pollicentur. Aliquin ope-
ret nos de his mundi partibus exire. Sub qua etiam
sponsione nos enim nuper in beati petri natalicijs abso-
lutione indulsumus. Quia ergo predictus uir neque nomina-
tue excommunicatus neque communicans excommunica-
tis obit. sed in domino sui fide atque seruitio licet uobis
ei dispensatiue idem. quod dum eos non pariter communicare.
elemosinis et defuncti animam christiane religionis
moribus adiuuare.

hoc tempore toletanus archiepiscopus romam ad dominum papam
ueniens bernardus. ei per episcopos more iurauit. pallium
et priuilegium accepit. regnumque hispaniarum primas in-
stitutus est. Tunc et in galicia omnis diocesis sancti iacobi
ab omni officio excommunicata diuino quia sancti iacobi
episcopus in regis carcere depositus fuerat.

145
ernardo epō

pallū contradentes pūlegiūq; toletane
ecclie antiquae maiestatis indulsim? Ipsū enī in
tis hispaniarū regnis pīate statūim? & q̄qd tole
tana ecclā antiq̄t nōscit habuisse: nuncq; ex
aplice sedis liberalitate in posterū habere censum?
nīcā ū laudū tuarū p̄conia.
puenit ad aures n̄as q̄ gū dolore audire nequm?
epm scilicet s̄i iacobi atē captū. & in captione ab e
piscopali dignitate depositū. qd̄ canonib; noueris
omīno contrariū & catholicis aurib; n̄strendū.

uditiū n̄rū

nup̄ ex partib; ūris rumor nefandissim? p̄culit.
q̄ uidelicet epō ūro capto & inuincul? posito ac depo
sito aliū in loco ei? uob̄ passū fueritis supponi. qd̄ ōi
aduersū iusticię pati nos minime crediditis. q̄
locū defendende iusticię retinem? indignū. Tantū
q̄ facim? deo canonib; q; p̄sufaduersū. ex di & canonū
auctoritate cohibentes uob̄ omib; p̄cipiendo p̄cipim?
ne ullā ultra inuasōi illi obedienciā deferatis. p̄cā
omī iure ecclie diuina omīa officia in̄dicim?. p̄ter
baptismū & consignationes infantū. & penitentiās &
obsequia mortuorū. Tandū autē ab omib; p̄t̄ hec diu
nis missis abstinebitis donec cunctus euincul? ep̄s. dig
nitati p̄stine restituat. & sic corā uobis iudicandus & ca
nonice disquirendus adueniat.

uente ad aures n̄as qd̄ ueritatem animū merore
compleuit. et scilicet contra omē ius & fas ep̄m
s̄i iacobi epō capto & inuinculis posito ac deposito in
uasisse. q̄ q̄a s̄is canonib; omīno contrariū. & omīno

v. clero & p̄lo

v. p̄t̄ m̄